



FITCHBURG
"A Progressive City in a Progressive State"

Christmas Special



Edistysmielisten ihmisten
edistysmielinen sanomalehti

Poliittisen ja taloudellisen
kansanvallan puolesta

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY

Lauantaina, jouluk. 19 p. — Sat., Dec. 19

60:s vuosikerta - Volume LX - No. 144 - 1964

Loisteliasta suomalais- mainontaa Kaliforniassa

SAN FRANCISCO (SS—Anja Miller) Kahdeksan viikon ajan Helsingin Yliopiston Voimistelulaitoksen naisvoimistelujoukkue kiersi Kalifornian ja sen kouluja ja yliopistoja. Kaikkiaan joukkue on pitänyt 34 julkista voimistelunäytöstä, joiden kokonaiskatsojamäärä nousee yli 30.000 henkeen. Televisiossa he ovat esiintyneet 6 eri kertaa, joista huomattavin oli Art Linkletterin "Rowdy Party"-ohjelma (katsojamäärä arviolta 7,5 miljoonaa!).

Yleisönäytösten lisäksi joukkue antoi runsaasti näytettyjä, esitti Suomessa valmistettuja opetusfilmejä ja osallistui keskusteluihin, joiden aikana vaihdettiin mielipiteitä liikuntakasvatuksesta periaatteista kummallakin puolen Atlantin. Elna Kopponen, joukkueen johtaja, korostaa erityisesti tämän molemminpuolisen kosketuksen vaikutusta.

Työämme ovat avanneet Kalifornian liikuntakasvatustieteen silmät uusiin voimistelusuuntiin ja meikäläiset taas vuorostaan ovat oppineet paljon USA:n johtavan koulujärjestelmän tiimoilta. Sacramentoissa, Kalifornian pääkaupungissa, mm. tarjottiin joukkueelle lounas, jolla oli läsnä osavaltion huomattavimpia liikuntakasvatustutkijoita, trit Carson Conrad ja Earle Johnson sekä Sacramento State Collegien rehtori trit Guy West, jotka kaikki osoittivat harvinaisen vilkasta mielenkiintoa työtämme edustamaan naisvoimistelua. Joukkue tapasi myös trit Maxwella Raffertyn, Kalifornian opetusministerin.

Kaikki matkan paikalliset järjestelyt on suoritettu vapaaehtoisuudella, johon ovat väsymättä osallistuneet amerikkalaisen liikuntakasvatustieteen lisäksi kunkin seudun suomalaiset. Nämä ovat sekä majoittaneet että saunottaneet tyttöjä ja myös kuljettaneet sightseeing-ajaksi.

ing-kierröksillä punapuumeriä ja Squaw Valleytä myöten, Suomen San Franciscossa oleva pääkonsuli ja rouva Tuure Mentula tarjosivat sekä tervehdyslounaan että kaksi suurta vastaanottoa joukkueen kunniaksi.

Joukkueen johtaja rouva Kopponen on tyytyväinen kokonaisvaikutelmaan matkasta. Tyttöjä on toistuvasti pyydetty joku jättämään heti opettajiksi tai tulemaan pian takaisin uudelle kiertueelle, liikuntakasvatustieteen opiskelijat ovat tiedustelleet jatko-opintojen mahdollisuuksia Suomessa, ja Sacramentoissa käytiin jopa alustavia neuvotteluja mahdollisten kesäkurssien järjestämiseksi Helsingin Yliopiston toimesta vuonna 1966 ulkomaalaisille.

Suomen mainosta siis on jälleen tehty pienellä joukolla ja vähällä rahalla, mutta suurissa mittasuhteissa ja hyvin toteutetun. Tähän eivät vähiten ole vaikuttaneet Marja Tarastin pianosäestys, olympiajoukkueemme jäsenen Eira Lehtosen taidokkaat telinevoimisteluesitykset, apulaisjohtaja Kaarin a Vasan luvula ja reipas kuuluus ja huoltaja Maija Björklundin äidillinen panos. Jokaisen tytön luonnollinen ja sopusuhtainen olemus ja käytös, heidän liikuntaansa hallitseva puhtaus ja ilo on jättänyt lähtemättömän vaikutuksen jokaiseen katsojaan.

Lyhyesti kerrottuja uutistapahtumia

LBJ NIMITTÄNYT LÄÄKETEHTAILIJAN UUDEKSI KAUPPASIITEERIKSI...

WASHINGTON -- Presidentti Johnson on valinnut uudeksi kauppasihteeriksi New Jerseystä kotoisin olevan teollisuusmiehen, John T. Connorin. Luther H. Hodgesin viran myöntäminen tunnetulle teollisuusmiehelle katsotaan merkittävänä, että LBJ paransi näin jo ennestään ystävällisiä suhteitaan maan teollisuuspiireihin. 67 vuotias kauppasihteerin Hodges siirtyi eläkkeelle. Uusi kauppasihteeriksi nimitettiin "riippumaton demokraatti tai paremminkin edistysmielinen teollisuusmies". Uskonnottaan hän on roomalaiskatolilainen.

WINDSORIN HERTTUAN TILA HYVÄ...

HOUSTON, Texas -- Windsorin herttua myymäni ja keskusteli vilkkaasti hänelle keskiviikkona suoritettua vatsaleikkauksen jälkeen. 67-vuotias herttua on leikkauksen suoritti mailmankuulu kirurgi trit Michael DeBakey, joka sanoi, että 70 vuotiaan herttuan tila on erikoisen hyvä ja ettei mitään vaivauksia ole odotettavissa. Englannin entisen kuninkaan oletettiin perijantaina pääsevän sairaalasta.

YLI 500 VALKOIHOISEN PELÄTÄÄN VIELÄ OLEVAN KONGON KAPINALLISTEN VANKEINA...

LEOPOLDVILLE -- Kongon hallituksen edustaja sanoi, etteivät hallituksen joukot ole voineet jatkaa hyökkäystään Kongon kapinallisten joukkojen alueelle, koska niillä puuttuu tarvittavat vahvistusjoukot. Kommunistien tukemien kapinallisten vastarinnan ilmoitetaan huomattavasti voimistuneen ja pelätään, että kapinalliset panevat toimeen uusia verilöylyjä. Heidän hallussaan sanotaan olevan yli 500 valkoihoista, joista 115 on katolisia nunnia. Ainakin kahden Amerikan kansalaisen ilmoitetaan olevan kapinallistajien vankeina.

YLIMÄÄRÄISIÄ ANNOKSIA JOULUJUHLAA VARTEN...

HAVANNA -- Kuuban hallitus ilmoitti myöntävänsä kansalaisille ylimääräiset annokset riisiä, öljyä, papuja, omenia, grape-hedelmiä, pähkinöitä, juustoa ja viiniä joulujuhlia varten. Tänä vuonna ruokatarvikkeita on enemmän ja hallitus on perustanut 6.000 jakelupistettä parantaakseen ihmisten ostomahdollisuuksia näiden jouduttua viime jouluna matkustamaan kaupunkien ostoksille. Kaupat ovat jouluruuhkan aikana avoinna myös sunnuntaina.

LABOR LOPETTA KUOLEMANTUOMIOT...

LONTOO -- Englannin parlamentissa oli määrä eilen käsitellä murhan rangaistusmuutona käytetyn hirttotuomion lopullisesti poistavaa lakia. Työväenpuolueen esittämän lain uskotaan astuvan voimaan pian vuoden alussa, sillä hallitus kannattaa sitä täysin ja huomattava osa oppositiossa olevista konservatiivista tukee sitä. Englannin viimeiset kuolemantuomit pantiin käytäntöön elokuun 13. päivänä, jolloin kaksi nuorta miestä hirtettiin ryöstömurhasta.

POLTETTIIN HINTOJEN NOSTAMISEKSI...

ACCRA -- Viisituhatta tonnia kaakaota poltettiin Accrassa kaakaon hintojen nostamiseksi. Ghanaan kaakaomyyntilaitoksen puheenjohtaja ja kansainvälisen kaakaoyhdistyksen puheenjohtaja sir Teibu Darku syytti solhdulla valtavaa roivon. Kaikkiaan noin 2.500.000 tonnia ghanalaisia kaakoa joudutaan tuhoamaan. Ghanaasta tulee kaksi kolmannesta maailman kaakaosta. Kaakaoyhdistyksen jäsenet ovat Ghana, Nigeria, Brasilia, Kamerun, Norsunluurannikko ja Togo. Yhdistys piti ylimääräisen kokouksen, jossa päätettiin, että liika kaakao mieluummin tuhoetaan kuin päästetään maailman markkinoille nykyisillä hinnoilla.

Relay-1 satelliitti jatkaa edelleen

WASHINGTON -- Amerikkalainen tietoliikennesatelliitti Relay 1 täyttää kaksi vuotta maapalloa kiertävällä radallaan ja jatkaa edelleen matkansa vaikka aluperin sen eliniäksi arveltiin vain yksi vuosi. Satelliitti on tähän mennessä kiertänyt 5.700 kertaa maapallon ympäri. Tänä aikana se on suorittanut 2.300 erilaista tehtävää.

Toisena kiertovuotenaan Relay 1 välitti mm. Tokion kisojen televisio-ohjelmia, Yhdysvaltain puoluekokouksen ja presidentinvaalien ohjelmia täydentäen siten kuvan vuoden tammikuussa laukaistun Relay II:n toimintaa.

Relay I on ylittänyt kaikki tietoliikennesatelliittien ikäennätykset ja tiedemiehet saavat, etteivät he kykene enustamaan miten kauan se edelleen jatkaa kiertomatkaansa.

Kanada torjuu Naton joukot ilman Ranskaa

PARIISSI -- Kanadan ulkoasiainministeri Paul Martin neuvotteli Ranskan ulkoministerin Maurice Couve de Murvillen kanssa Pariisissa. Jälkeenpäin hän sanoi, että Kanada vastustaa NATO:n ydinasejoukkojen muodostamista kaikissa muodoissa, ellei Ranska ole hankkeessa mukana.

Martin sanoi, ettei heidän keskustelujensa aikana kertaakaan mainittu Ranskan voivan erota NATO:sta.

Kanadan ulkoministeri sanoi luottavansa täysin Altantin liittoon.

Martin ja Couve de Murville neuvottelivat kansainvälisestä politiikasta, NATO:n ongelmista, Kaakkois-Aasian tilanteesta sekä Ranskan ja Kanadan kulttuurisuhteista, ilmoitettiin virallisesti.

40 prosenttia Yhdysvaltojen ydinasevoimasta on sijoitettu Eurooppaan, sanoi McNamara

PARIISSI -- NATO:n ministerineuvoston kokouksessa pidettävässä puheessa yhteydessä aiheutti puolustussihteerin Robert McNamara sensaatio-maisen ketjureaktion kun hän paljasti tiedon, että 40 prosenttia koko Yhdysvaltain ydinasevoimasta on varastoitu Eurooppaan. Tähän määrään sisältyy mm. 800 mannertenvälisiä ohjusta.

Tämä katsotaan olleen osoitettu erikoisesti Ranskalle, koska sen taholta on jatkuvasti väitetty, että kommunistien mahdollisen hyökkäyksen tapahtuessa eivät NATO-valit voi luottaa Euroopan puolustamista Yhdysvalloille.

Länsi-Saksan taholta oli aikaisemmin ehdotettu ministerineuvoston istunnossa, että Yhdysvallat antaisi NATO:lle valtuudet käyttää USA:n ydinasevoimia, joilla vahvistettaisiin itärajaa kommunistien mahdollista hyökkäystä silmällä pitäen.

Asiaa tuntevalta taholta vastattiin Länsi-Saksalle, että tämän tapaisen käytön suunnittelua ydinasevoimia on Euroopassa sijaitseissa ydinasevarastoissa ja että niiden käyttöä koskevat ohjeet sisältyvät NATO:n puolustussuunnitelmiin. Po. laatuksilla räjäytettäisiin siltoja ja tuhoettaisiin laaksoihin ja solin johtavat kulkuyhteydet ennen kuin vihollinen aloitaisi etenemissensä.

MUNICH -- US. armeijan sotilas Albert Logan, 37, oli ensimmäinen Yhdysvaltain puolustusvoimien sotilas, joka on tuomittu länsisaksalaisessa tuomioistuimessa. Häntä syytettiin harkitusta murhasta mutta tuomittiin kuitenkin lievemmän syytöksen mukaan. Oikeus tuomitsi hänet 3 ja puoleksi vuodeksi vankeuteen murhasta, minkä katsottiin johtuneen huolimattomasta asen käsittelystä. Albert Logan ampui 30 huhtikuuta müncheniläisen taksilautonkuljettajan.

ALEXANDRIA, Va. -- Kolme Pentagonin entistä virkamiestä, joista eräs oli toiminut puolustussihteerinä McNamaraan avustajana, todettiin liittotallituksen suurvalamiehistön päätöksen mukaan syyllistyneen hallituksen varojen väärinkäyttöön. Kysymyksessä oli 66.000 dollaria, 10.000 dollaria oli em. varoista määrätty käytettäväksi Etelä-Vietnamiä koskevaan ohjelmaan, jota kuitenkin ei ollut tapahtunut. Varojen väärinkäyttö tuli ilmi viime syksynä suoritettujen taivassuunnitelmien tarkastuksen yhteydessä. Noin 12.000 dollaria, jotka ilmoitettiin varastetuiksi, löydettiin melkein heti sen jälkeen kun puolustus- ja oikeusviraston taholta aloitettiin varojen koskeva tutkimus, lausui virkaatekevä US. oikeuskansleri Katzenbach.

Köyhyydenvastustamisohjelman rauhanjoukkoja

WASHINGTON -- Presidentti Johnson lupaa ponnistella jatkuvasti köyhyyden vastustamiseksi. Hän keskusteli ensimmäisen vapaaehtoisryhmän kanssa, joka ryhtyy työskentelemään taloudellisesti heikoilla alueilla.

Johnsonin hallitus on muodostanut köyhyyden vastustamisohjelmansa puitteissa eräänlaisia sisäisiä rauhanjoukkoja ("Vista"), joissa palvelee vapaaehtoisia amerikkalaisia.

USA voi ehkä vielä lieventää ydinvetoa

WASHINGTON -- Presidentti Lyndon Johnsonin erikoisedustaja kansallista turvallisuutta koskevissa kysymyksessä Mc George Bundy sanoi, että vaikka Yhdysvallat nyt pitää kiinni veto-oikeudesta kaikissa ydinliitoissa, niin tätä valtaa ehkä lievennetään tulevaisuudessa.

Bundy sanoi TV-ohjelmassa, ettei Yhdysvallat tällä hetkellä voi hyväksyä ydinvoimaehdotusta tekemättä täysin selväksi, ettei ilman presidentin päätöstä voi tulla kysymykseen ydinhyökkäys.

--Me haluamme kuitenkin harkita ehdotusta, että tässä sopimuksessa olisi määräys, jossa sanotaan, että kun Eurooppaan on täysin yhtynyt ja sillä on poliittista arvovaltaa tehdä tämänlaatuinen ratkaiseva päätös, silloin järjestelyjä ehkä voidaan tarkistaa.

Välitti 44 vuotta sähköistä tuolia

WASHINGTON -- Mies, joka pakeni vankilasta 44 vuotta sitten vääräksään sähkötuolia, on pidätetty Washingtonissa, ilmoitti paikallinen poliisi.

Leroy Dunlap, joka on nyt 64-vuotias, pakeni vankilasta vuonna 1920. Hän on osallistunut Ohion osavaltiossa erään ravintolan ryöstöön, jolloin ravintolan omistaja oli surmattu. Dunlap tuomittiin poissaolevana kuolemaan. Hänet löydettiin nyt sotilaskodista FBI:n suorittamissa sotilailla sormenjälkitarkastuksia. Hän oli asunut siellä väärällä nimellä kuusi vuotta palveltuaan armeijassa ja laivastossa.

Vain Ohion kuvernöörin asioihin puuttuminen tai uusi oikeudenkäynti voi pelastaa Dunlapin hengen.

Kommunistien maailmankonferenssia valmisteleva 26 puolueen kokous pidetään maaliskuun alussa

MOSKOVA -- Neuvostoliiton kommunistinen puolue ilmoitti suunnitelmasta järjestää konferenssi 1. maaliskuuta valmistelemaan koko maailman kommunistipuolueiden kokousta.

Suunnittelukomission, johon nimellisesti kuuluu 26 kommunistipuoluetta, piti alunperin kokousta Moskovassa 15. joulukuuta. Kokousta kuitenkin siirrettiin myöhemmäksi Khrushchevin vallasta syrjäyttämisen jälkeen.

Neuvostoliiton kommunistipuolueen lehden Pravdan julkaisemassa tiedotuksessa ei mainittu osallistuvaksi Kiinan kommunistinen puolue maailman kommunistipuolueiden kokousta. Khrushchevin ilmoituksessa viime elokuussa suunnittelukomission koollekutsumisesta ja sitä ensi kesänä seuraavasta maailman kommunistipuolueiden konferenssista kiinalaiset ilmoittivat kokoitavansa kumpakin kokousta.

Tämän jälkeen Kiinan pääministeri Tshou En-lai on ollut Moskovassa neuvottelemassa Kremlin uusien johtajien kanssa. Luotettavien lähteiden mukaan nämä neuvottelut, joissa oli määrä ratkaista Neuvostoliiton ja Kiinan kateerä ideologinen kiista, eivät olleet tulokselliset.

Viime viikolla diplomaattiset lähteet sanoivat Pekinistä saamiensa tietojen perusteella kiinalaisten hylänneen neuvostoliittolaisten uuden ehdotuksen suunnittelukomission kokouksesta maailmankokoukseksi.

Liikkeellä on kuitenkin ollut tietoja, että neuvostoliittolaiset ja kiinalaiset ehkä tekevät uuden yrityksen parantaakseen suhteitaan.

Kun Khrushchev alunperin ehdotti suunnittelukomission ja maailman kommunistipuolueiden konferenssia, oli tarkoituksena keskustella Kiinan ja Neuvostoliiton välisestä kiidasta. Muutamia eurooppalaisia kommunistijohtajia, erityisesti Puolan puoluejohtaja Wladislaw Gomulka ja Italian kommunistijohtaja, varoittivat silloin, että he vastustavat kiinalaisten poissulkemista.

Moskovassa olevat huomioitsijat uskovat, että neuvostoliittolaiset haluavat käydä käännekokouksiin riippumatta siitä ovatko kiinalaiset valmiit suostumaan mukaantuloon, vaikkakin tapa, jolla kokoukset järjestetään mahdollisesti eroaa Khrushchevin alkuperäisestä suunnitelmasta. Irä-Euroopan kommunistipuolueista kaikki, paitsi Romania, osallistuvat varmasti kokouksiin ja tukevat Mosko-

Satamatyöläiset hyväksyneet sopimuksen

NEW YORK -- Satamatyöläisten ammattiliitto hyväksyi keskiviikkona uuden työehtosopimuksen ja näin ollen poistettiin uhka satamalakosta, mikä olisi koskenut itä rannikon ja lahtiseuden satamia.

International Longshoremen's ammattiliiton hyväksymän työehtosopimuksen voimaansaoloa on neljä vuotta ja siihen sisältyy mm. 80 centin tuntipalkan korotus sekä parannuksia yleisiin etuihin.

Lokakuun 1 päivänä voimaansaotulla estetuomiolla estettiin silloin alotun lakon puhkeaminen. Uuden työehtosopimuksen piiriin kuuluu yli 60.000 satamatyöläistä. Maailman rannikolta aina Texasiin asti.

Presidentti tervehti 20 ensimmäistä vapaaehtoista ja sanoi heidän olevan etulinjassa taistelussa köyhyttä vastaan. Kaikkiaan on tarkoitus värvätä 3.500 Vista-työntekijää.

Presidentti Johnson sanoi ryhmän jäsenille, että heidän tehtävänsä on "ohjata nuoria, helpottaa sairaiden asemaa, rohkaista poljettuja sekä opettaa taitoja, jotka voivat johtaa tyydyttävään elämään ja antoisampaan elämään."

Presidentti Johnson sanoi ryhmän jäsenille, että heidän tehtävänsä on "ohjata nuoria, helpottaa sairaiden asemaa, rohkaista poljettuja sekä opettaa taitoja, jotka voivat johtaa tyydyttävään elämään ja antoisampaan elämään."

Presidentti Johnson sanoi ryhmän jäsenille, että heidän tehtävänsä on "ohjata nuoria, helpottaa sairaiden asemaa, rohkaista poljettuja sekä opettaa taitoja, jotka voivat johtaa tyydyttävään elämään ja antoisampaan elämään."



NEW YORK CITY

VILHO HEDMAN, lehtemme New Yorkin kirjeenvaihtaja ja pääasiamies, tavattavissa kello 1:00-4:00 arkipäivinä, paitsi lauantaina. ASKL:n osaston huoneistossa (227 East 84th St., Room 5), puhelin: RE 7-4155 — Kello 5 jälkeen MO 5-3797.

PIKKUJOULUN VIETTO

Pikkujoulu, näin juhlapäivien edellä oli virkistävää, kotitunnelmainen tilaisuus, Kansanvallan Liiton salissa, lauantaina 12 päivä, Koristeltu joulukuusi ja valkoinen joulukynttilä varustetut pöydät loivat illan lunnetta vastaavan tunnelman.

Victor Rautanen luonnehti tervehdyspuheessaan kuvan joka johdatti lapsuus-ajan muistoihin joulusta ja sen vietto-tavoista. Kertoi lapsuusmuistoja joulukuusta. Joulunvietto on muuttunut markkina tilaisuudeksi - New York Times lehti ilmestyi 700 sivuisena ja suurin osa oli ilmoituksia joissa tarjotaan mitä erilaisempia joululahjoja.

Elisa ja Armas Lindström soittelivat ensin joulusävelmiä, laulaen samalla, sitten Elisa esitti sahasooloja.

Lydia Nylander puheessaan joulunviettoista osoitti, että vaikka joulu on monille tunnettu, niin sen vietto rajoittuu kristillisten kansojen keskuuteen. Aasialaiset kansat, joita on satoja miljoonia, eivät tiedä joulusta, eikä vapahtajan syntymisestä mitään. Lydia kertoi muistojaan joulunviettoista lapsuusvuosilta asti. Lapsena pienikin lahja oli suuriarvoinen. Vietämme joulua kotien tunteen vallitessa ja se jättää meille jokaiselle hyviä muistoja.

Elisa Lindström ja Elsie Laine lauloivat yhdessä "Santa Lucia" - jossa Lucia, kynttiläkruunu päässä tulee esille. Se on yksi ruotsalaisten joulunvietto tavoista.

Olivia Hautamäki kertoi kaskuja ja lausui runon. Vällajalla oli joulupuuroa, volleipiä ja kahvia leivoksineen ja rupattelua keskenään.

Eräs Joulusatu, kirj. Vilho Hedman, jonka luki Olivia Hautamäki kun kirjjoittajan kurkku oli kipeä.

Lauri ja Ida Rein, Springfieldistä, olivat läsnä. Lauri toi tervetset Fitchburgin, Gardnerin ja Springfieldin turtavilta ja Ida kertoi jouluku-kartan lapsuus ajoilta.

Esittelijä Rautanen ilmoitti, että syntymäpäiväjuhla on o- vat vietäneet Elsie Laine ja Helen Eklund - ja Victor Rau-

tanen" - huudettiin väliin ja niin kaikille laulettiin yhteinen Happy Birthday.

Anna Siira lausui edesmenneen siiranti Kennedyn muistorunon.

25 VUOTIS HÄÄMATKA
Lahja ja Onni Koskinen, Bogotasta, toivat tervetset ja Lah- ja kertonit muistojaan Philadelphiasta, lapsena olo ajalta ja sanoi että eihän joulunvietto anna sitä tunnelmaa, ellei ole työvän ystävien seurassa. Läksimme toiselle häämatkalle, sillä 25. hääpäivä on kä- sillä, "Eläköön Lahja ja Onni", kajahtivat huudot.

Kotikynttilät laulettiin yhteislauluna, soitattien säes- tässä.

Toisia kauempaa tulleita oli- vat Helmi Waris, Raivaajan a- siamies, Staten Islandista ja Mrs. Minnie Lehto, Coronasta, L. I.

MIKON OSOTE

Monet ovat kyselleet, Mikko

Lytytkäisen osotetta, joten täs-

sä se on: Kenttätatu 9-A 15

Pieksämäki, Finland. Lähet-

täköä kättä Mikolle.

VARATTOMIEN RAHASTOON

Ida Holmes, Raivaajan a-

hkerä lukija ja monivuotinen

tutvammee kävää toimistos-

samme, tuoden joulunviettöjä

Raivaajaan ja samalla lahjoit-

ti Raivaajan varattomien luki-

jain rahastoon \$3.50 josta par-

haat kiitokset.

RAIVAAJAN LEVITYS

Raivaajan levityskilpailun a-

lussa, ASKL, New Yorkin Osas-

to myönsi valitsemilleen asia-

miehille oikeuden käyttää Osas-

to varoja \$250.00 - kuten edel-

lisiinäkin vuosina, käytettäväksi

Raivaajan levityksen hyväksi,

kuten asiamiehet katsovat

olevan tarpeen. Samoin tilataan

Raivaajaa varattomille.

Jos teillä on tiedossanne hen-

kiö, joka haluaa lukea Raivaajaa,

mutta ei ole varoja tilata,

niin lähettäkää nimen ja osot-

teet: Raivaaja, 227 East 84th

St., New York 10028, tai soit-

takaa: RE 7-4155 - Jos sieltä

ei vastata, niin: ME 5-3797

niin asia tulee tehdyksi.

KOULUJEN LEIKKIKENTÄT

AVOINNA

Kouluhallituksen presidentti

James B. Donovan, ilmoitti että

860 koulurakennuksen leikkiken-

tä tästä alkaen pidetään avoin-

na, antaen koululaisille tilai-

suuden mennä leikkimään ja ur-

helemaan sinne ettei tarvitse

kaduilla kuljeskella. Donovan

sanoi että tuhansittain koulu-

laisten suojelijoita (supervi-

sors) on palkattu pitämään huol-

ta siitä että koulujen pihamaat

ja leikkikentät ovat koululais-

ten käytettävissä iltpäivä-

sin ja viikonloppupäivinä. Tä-

hän saakka on vain 460 koulun

KAIKKIALLE USA:ssa

LENTOLIPPUNNE

(Varsinkin Floridaan nykyään)

Leeman Travel

605 Lexington Ave., (53 St.)
New York, N. Y. 10022
Puh. PLaza 5-0327

TWInoks 7-8432 & 7-2500

FRED'S RADIO and T. V. SERVICE

● TELEVISIOITA ● GRAMOFOONEJA
● RADIOITA ● Myynti ja huolto

51 Main Street Maynard, Mass.

Huolto halutessanne soitattak TWInoks 7-8432 & 7-2500

Ios tahdotte todellista valmiiksi leikattua

LIMPPUA

maistakaa

KASANOFIN

valmistamaa leipää

LUOTETTAVA JA NOPEA RESEPTIPALVELU

Orthopedic ja sairaalatarpeita

VOITA

KAINALOSAUVOJA - KÄVELYKEPPEJÄ

JOHNSON PHARMACY

Walter F. Duddy

30 NASON ST. TW 7-2832 MAYNARD, MASS.

kentät olleet iltpäiväsin avoin-

na.
SUMUA JA SADETTA
Viime päivät New Yorkissa ja ympäristöillä ovat olleet sa- teisia ja niin sumuisia, että lentoliikenne seisahtui ja osa suurista autoiluteita suljettiin. Paljon tapaturmia sumun joh- dosta. Viime sunnuntain iltana alkoi selveta.

POSTIROSVOT TUOMITTU

Brooklynin Federal-oikeu- dessa tuomittiin kuusi rosvoa, jotka olivat ryövänneet seitse- määstä postikonttorista New Jersey valtiossa \$780,000 ar- vosta rahaa, postimerkkejä ja posti-osotuksia. Lautakunta sai asian kello 4 ja toi tuomionsa kello 7 aikana. Kaikki syyli-

listä.
Rosvovukset olivat tehdyt tä- män vuoden ensimmäisen kuuden kuukauden ajalla. Tuomari Ja- cob Mishler langettaa tuomion myöhemmin. Rosvokängissä toimintu entinen Union City poliisi, Nicholas Guzzo, tunnusti syyllisyytensä.

VELLA VELLOI \$200,000

Charles Vella, 44 vuotias, jolla on lahjavarakauppaa, ja Maria Blasi, American Ex- press Co. työlläinen, olivat pi- risyyttänsä edessä. Blasi tun- nusti että hän seitsemän vuode- nalla varasteli American Express Co. tavaraa ja rahaa. Vella muutti tavarat rahaksi ja niin he saivat \$200,000.

Heillä on nyt edessään vanki- la ja lahjavarakauppaa on lo- pussa.

POLIISSILUUTNANTTI -

VÄÄRÄNRÄAHN KAUPPAAJA!

Tavallista suurempaa huo- mioa herätti poliisi-luutnantti Vincent Satrianon vangitse-

minen. Hän oli kauppaamassa

\$20. seteleitä, jotka olivat vä-

rennetyitä. Hän myi \$1,000.

arvosta, \$20. seteleitä, saaden

niistä \$150, joutuen kiinni.

Poliisi-luutnantti Satriano

oli Bergen St., Brooklyn, sa-

lapoliisiosaston päällikkönä.

Hän oli saanut 32 kunnia-palkin-

tua rehelliäsestä toiminnastaan,

joka osoitautui epärehelli-

seksi.

Federaalihallituksen mie-

het sanoivat, että heidän suuri

halunsa on löytää paikka jossa

noita seteleitä tehdään. - W.H.

Ashtabula, Ohio

PENCO MACHINE CO. muut-

taa tehtaansa Front Avenuelta

tehtaaseen Ashtabula Industrial

Park, West Ave. Penco Co. val-

mistaa korkealaatuisia työväli-

neitä lukuisille Ashtabulan teh-

taille. Penco arvelee kaksin-

kertaisuttua tuotantonsa uude-

ssa tehtaassaan.

PREMIUM INC. 5 vuotta toi-

minut Conneaut, O., muuttaa u-

uteen rakennukseen Rt. 20 ja

Harmon Rd., joten Ashtabulan

tehdasalueet laajenevat. Työ-

läiset, 140 tulevat tehtaan mu-

kana.

NYC RECLAMATION PLANT

tulee sulettavaksi 90 päivän ku-

luessa. Työt siirretään Cent-

ral's Beech Grove (Ind.) vau-

nutehtaalille ja Collinwood Die-

sel tehtaaseen.

DINOSAURUSTEN

HAUTAUSMAA

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat löytäneet hiekkautiomaan alueelta Aralin järven itäpuolelta dinosaurusten hautuumaan, joka lieene kymmeniä miljoonia vuosia vanha, ilmoittaa uutistoimisto Tass (STP-Renter) Moskova.

Robert G. Hunt

Rautatavaraa - Maaleja - Seinä- ja lattialaakkeleita y.m. tarvikeita

Elm St. Fishkill, N. Y.

Puh. 896-8383

BOND HARDWARE

COOK & DUNN

PAINTS

Maalaus on huvia

kun käyttää

Cook & Dunn'ia

ELM ST. - Tel. 896-6694

FISHKILL, N. Y.

Frank W. Bjorklund

Suomalainen

LAKIMIES

163 Main St. Norway, Me.

Puh. 743-2831 ja 743-2693

HYVIEN POLTTOAINEIDEN KOTI

MacDONALD FUEL CORP.

1158 Main St. - Hanson, Mass.

Puh. CYpress 3-2154

N. E. Koksia - Gulf polttoöljyä D. & H. Kolia

TED'S

HOME BAKERY

97 Garfield St. - Tel. GR 2-0828

1291 Hancock St. - Tel. GR 2-4654

QUINCY 68, MASS.



Hei! Hei! Helen!

Sydämelliset onnittelumme!

HELEN EKLUND

Kutsuasi noudattaen saapuneina viettämään syntymäpäivääsi toivomme syntymäpäiviä vielä monen monta Helenille!

Sukulaiset:
Ensio ja Bertha Haukkala
Harry ja Mrs. Haukkala
Montreal, Canada
Aira ja Ulla Malmsten
New York City

Ystäv- ja tuttavapiiri:
Anna Saari
Nanna ja Kusti Juvonen
Anna ja Oivo Weckman
Kaino Onerva Wink
Valva Hannula
Elsa Palomäki
Siiri Kanerva
Viola Lund
Anna Yriänä
Mr. ja Mrs. Charles
Wäyrnen ja Son
Hilda Rikonen
Veera Vuorimies
Mr. ja Mrs. J. Jansson
Mr. ja Mrs. H. Callström
Helmi Laaksonen

Esther ja Kalle Honkala
Eine Lenn-Matson
Vilma Peterson
Lydia Salonen
Herta ja Kalle Odell
Millie ja Werner Wiskari
Marie Laurel
Jaakko Finni
Andrew J. Halla ja Helmi
Laura Virta
Liisa Suomela
Corinne ja Toti Malmgren
Laila Wirtanen
Mr. ja Mrs. Henry Lateli
Mrs. Tienvieri
Armas Kontanen
Hazel ja Matti Mikkola
Anna Johnson
Sijia ja Matti Pulkka
Gurley ja George Maki
Marie A. Rajamäki
Elsie Laine
Vieno ja Bill Westphäl
Wiljo Hedman



KIITOS!

Kiitän teitä sukulaiset ja ystävät kun tulitte syntymäpäivääni viettämään.
Kiitos Kalle Honkala laulusta, samoin sinulle Ulla Malmsten, kiitos laulustasi.
Vilma Peterson kiitos muistelmamunosta.
Kiitos lahjoista ja kortteista, sekä ystävien yhteisestä lahjasta, minkä Elsie Laine minulle ojensi.
Kiitän Aira Malmstenia, Elsie Lainea ja Suoma Vahasta ahkerasta, koko illan tarjonnasta.
Ilta tulee säilymään kauniina muistona.

Teitä muistaen,
Helen Eklund.

New York,
164 E. 85th St.

TILATKAA RAIVAAJA

PIONEER

KNOLLWOOD GROVES, INC.

ORENSIEN KASVATTAJA JA MYYJÄ

Tuoreita, puussa kypsyneitä sitrushedelmiä lähetetään suoraan hedelmätarhasta teille pikälähetysinä. Myynti-kausi on alkanut ja kestää maaliskuun loppuun.

Vapaa lentolehtinen ja hintalista lähetetään pyydetessä!

TEMPLE ORANGES VALMIIKKA LAHETYKSIIN

RT. 2, BOX 124 - TEL. 965-1660 - LAKE WORTH, FLA.

SNACK BAR-GROVE WAGON-TRAIN TOURS

Avoinna 7 päivää viikossa

Suomalainen Paikanvälitystoimisto

860 Madison Ave. BU 8-6562-63-64 New York City

Mrs. HILDA KOTILA, omistaja

Toivottaa kaikille asiakkailleen ja kansalaisille

HYVÄÄ JOULUA JA TOIVORIKASTA,

RAUHALLISTA UUTTA VUOTTA!

Toimiston henkilökunta:

Esther Bjaanes - Terttu Sassi - Martha Carlson - Vuokko

RICE

FUNERAL HOME

ROCKLAND, MASS.

15 Webster Street

Puhelin

TRIangle 8-0055

W. S. PIKE

FUNERAL SERVICE

HAROLD N. PIKE, Director

61 Middle Street

GLOUCESTER, MASS.

Tel. 884-W

Konttori avoinna

völlä ja päivällä

GEORGE N. MACKEY

johtaja

BURGESS and MACKEY,

INC.

FUNERAL SERVICE

38 Pleasant St.

GLOUCESTER, MASS.

Tel. 283-2846

177 Main Street,

ROCKPORT, MASS.

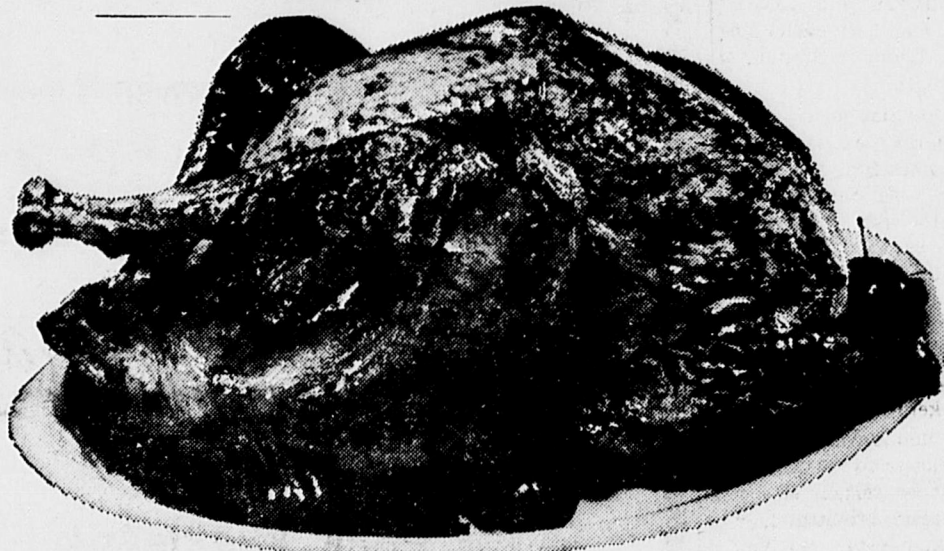
Puh. Kingswood 546-6773

EGGER'S FUNERAL HOME

SHOP CO-OP

*shop
EARLY
shop
EASY* **Maynard**
**MERRY
CHRISTMAS
GREETINGS**

**TO ALL
TURKEYS**
16-20
pounds **35^c**
lb.
10-14
AVE. **37^c**



HAMS

39^c
lb

Erikoisia juhlaruokia

LIPEÄKALAA

Ruotsalaista
SYLTTYÄ SILLIÄ

SHANK PORTION
BUTT PORTION

49^c
lb

Chase & Sanborn COFFEE . . lb. 79c

Duncan Hines CAKE MIXES White

Spice—Yellow 3/ 89c

Co-op Quality SHORTENING

3 Pound Can 63c

Co-op Cranberry Sauce . . . 5/ 93c

SOS PADS 10 Count 5/ 99c

B & M PEA BEANS 4/ 41c

B & M BROWN BREAD 11 oz. 2/ 29c

Tabby All Fish CAT FOOD

Reg. 2/ 29c 3/29c

Penn Champ DE-ICER

Reg. 59c Value 43c

Heinz Tomato CATSUP 2/ 57c

*Vilpitön KIITOKSEMME ja parhain
JOULUTERVEHDYKSEMME
toille kaikille ja
ONNEA ALKAVALLE VUODELLE!*

Katsahtaessamme kuluneen vuoden aikaansaannoksiimme, ajatuksemme kääntyvät kiitollisena niiden puoleen, jotka ovat auttaneet meitä tekemään tämän menestyksemme mahdolliseksi.

Tehdää jouluostoksenne

MAYNARDIN OSUUSKAUPASTA!

United Co-operative Society



of Maynard



Bogota, N. J.

UUSIA KEKSINTÖJÄ Chicagossa pidetyssä National Home Builders' Assoc. Konventiossa. Sähköillä aukenevat ikkunat, kaasulla käyvä takkatuli, kattopanelit jotka antavat lämpöä, kylpyhuoneen suihkut joita voi taivuttaa siten kun haluaa ja "vinyl" talojen ulkovoivaukseen.

Viime mainittua ainetta on ollut jo käytännössä. Nämä ovat vaan muutamia niistä ruuhansista uusista keksinnöistä joita yhdistyksellä oli nähtävänä Chicagossa.

NEW JERSEYN VALTIOSSA tänä vucna tähän mennessä on ollut autotapaturmia jo lähes 1000, ensikertaa vuoden 1937 jälkeen, on luku noussut tähän huippuun.

VIHDON SOPINEET Neljä vuotta kestänyt kahina veroista päättyi vihdoin Brewster Komppania lupaa maksaa Bogotalle takaveroa \$42,500. Edellinen veronjärjestäjä, sen sijaan että olisi verottanut yllä mainittua komppaniaa \$5,000,000 omaisuudesta, niin kuin olisi kuulunut, verotti vain \$2,000,000:sta. Bogotassa noustiin kapinaan kun jokaista perhettä kohden verot nousivat sata dollaria ja enemmän. Perustettiin veronmaksajien liitto joka alkoi asiaa ajamaan puolustamme ja mentiin niin pitkälle, että vedottiin Trentonin oikeuteen, joka maksoi veronmaksajille sievoisen summan. Edellinen veronjärjestäjä väitti, ettei hän tietänyt, että Brewster Equipment Co. ja Brewster Co. olivat sama liike, sillä koneistosta myös olisi pitänyt verottaa joka kulki Equipment komppanian nimellä. John Farley, ensimmäinen demokraatti joka saatiin valtuustoon, (huolimatta siitä että oli vaivanen mies, kävelen kepin avulla) ajoi sisukkaasti asiaa, tuloksetta, sillä yksi mies ei voi taistella satoja vastaan. Hän erosi ja päätettiin ottaa paikallinen verontarkastaja, jota ei ole vielä tehty tähän asti on ollut vaan väliaikainen, kova republikaani. Nyt viime vaaleissa saimme toisen demokraatin sisäin joka on tehnyt hyvää työtä jo nyt, vaikka virallisesti toimi alkaa vasta tammikuussa. Summa, jonka bogotalaisten valtuusto hyväksyi Brewsterin maksamaan, tuntuu hyvin pieneltä, mutta, sekin on saavutus.

POVERTY PROGRAM Countissamme on jo alussa. Ja raportti osoittaa, että countissamme on 13,500 perhettä joiden vuositulot ovat alle \$3,000. Kun tämä raportti ilmestyi sanomalehtemme palstoilla, koettivat useat virkailijat väittää ettei tämä ole totta.

ENGLEWOODISSA perustettu vuosi sitten yhdistys nimellä Urban League of Bergen County Skills Bank on tehnyt tuloksetta työtä. Yli 260 henkilöä on asetettu tämän yhdistyksen kautta ammattitöihin, 75 heistä neekereitä. Miss Janey Lamb, Hackensackista, neekeri, kertoi lehdellemme, että hän on korkeakoulun gratuaatti ja hyvä kirjuri, mutta että hän joutui tekemään työtä teanekkiläisessä tehtaassa \$47 viikkopalkalla. Nyt on saanut yllämainitun yhdistyksen kautta kirjuriin työn, tienaten \$80 viikoksi, siis melkein puolta enemmän. Yllä mainittu liitto suo myöskin liikemiehille sekä teollisuudelle countissamme apua, ei vaan työläisille, antaen neuvua, joten liiton työskentelystä hyötyy useat.

MAJURI LAINANNUT RAHAA maksaakseen koulupolisin. Saddle Brookissa, majuri Benjamin Walenzyk lainasi \$2,500 pankista, kuuden prosentin korolla että sai maksaa kouluvartijoille heille kuuluvan kahden viikon palkan. 29-lle kouluvartijalle, toivoen, että joulukuun 22. päivään mennessä, jolloin on Saddle Brookin Townshipin komitean kokous. Komitean jäsenet pääsisivät yhteismääräykseen tästä asiasta ja koulupolisin saisivat heille kuuluvan toisen kahden viikon palkan.

Ihmisydän mukautuu avaruudessa

Praha 21.8. (STT-R) Neuvostoliittolainen tiedekatemian varapresidentti Vasil Perin kertoi, uutistoimisto Ceteikan mukaan, Euroopan sydäniäkkäiden neljännessä kongressissa Prahasa perjantaina, että ihmisydän mukautuu vähitellen avaruuden olosuhteisiin ja toimii sen jälkeen paremmin.

Valentina Tereshkovan laskeutua takaisin maanpinnalle hänen sydämensä toiminnassa havaittiin noin viidentoista sekunnin aikana häiriöitä, jotka Perinin mukaan johtuivat avaruulentäjän silloisesta tunnetilasta.

Etupäässä painottomuudesta johtuen avaruulentäjän sydämen toiminta vaihtelee lennon ensimmäisten 8-12 tunnin aikana, jonka jälkeen se tasaantuu. Pitämillä lennoilla sydämen toiminta lopulta mukautuu avaruuden olosuhteisiin, sanoi Perin.

13 MILJOONAA VUOTTA VANHA MÄNTYLÄJI

Pitsundun niemellä Kaukasiassa on reliktiinä suojelun alla. Mäntyläjin ikä on 13 miljoonaa vuotta. Tämä metsikkö on erittäin kaunis. Ryhdikkäät mäntyrivit koostuvat 30 metrin korkeuteen ja puiden latvat muodostavat tuhel-ta vihreitä "sateenvarjoja".

Muinaista mäntyä kasvaa 250 hehtaarin alueella, mutta se on vähitellen kuolemassa. Mänty ei enää tuota jälkeläisiä, mutta Gruasian tiedekatemian botanikot ovat saaneet ensimmäiset siemenet itämään. Vuoden vanhoja taimia on istutettu Pitsundun niemellä ympäri 700 hehtaarin alueelle. Näin on saatu alustatulen mänty säilymään ja lisääntymään koko Mustan meren rannikolle.



Kyllä se on pirua, ku mulla on niin huono onni! sano latola ku ei saapasta kukaan pehensa saanu (VS)

kan. Kun hän seisoi pöytänsä takana naispoliisien kanssa, naiset heiluttaen ilmassa suuhyymyssä shekkiään, valot menivät äkkiä pois ja eräs nainen huusi, "Ettekö te maksa edes valoa, kun sekin käännetään näköjään pois." Samalla valot tulivat takaisin. Eräs nainen, menen kättelemään majurilla shekki kädessä, lausui, katsah-taen palkkashekkiinsä, "Tämä raha on jo etukäteen käytetty."

DUMONTILAINEN pariskunta Mr. ja Mrs. Kevin P. Delaney, joutuvat kolme päivää ennen joulua Hackensackin oikeuteen vastaamaan syytöksestä jonka heitä vastaan on asettanut new yorckilainen corporation, joka vuokraa huoneita Terrace Apartment talossa, jossa yllämainittu pariskunta asuu. Maksaan korkeaa vuokraa, heidän mielestään apartmentissa oli paljon vikoja jonka johdosta valittivat Terveyslautakunnalle, joka taas kävi vuokraajien kimppuun ja nä-mät vihamielisyydessään vetivät Delaney oikeuteen. Heille oli annettu määrä muuttaa ulos marraskuun 30 päivä, jota määräystä eivät ole noudattaneet. On paljon mahdollista, että jos heidät jouluksi ajetaan ulos, niin Mrs. Delaneyllä ainakin on muutaman päivän kortteeri, sillä lääkäri on todennut että samana päivänä kun heidät on määrätty seuraavaan oikeuteen, Mrs. Delaney tulisi synnyttämään heidän ensimmäisen lapsensa. (L.M.K.)

KALENTERIT OVAT SAAPUNEET!

Suomen Sosialidemokraattisen puolueen kustantama

TYÖVÄEN KALENTERI 1965

Paljon hyvää lukemista asiatietoja kuvitettua. Hinta \$2.00

RAIVAAN KIRJAKAUPPA
FITCHBURG, MASSACHUSETTS

TYÖVÄEN TASKUKIRJA 1965

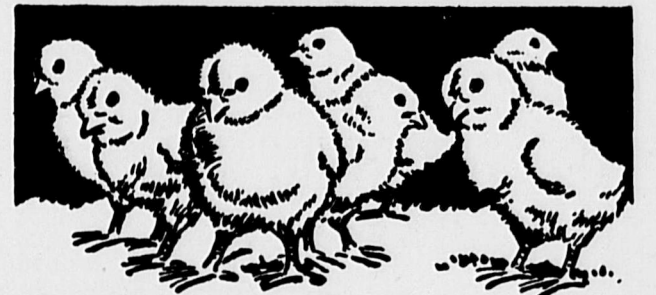
Tämä pieni, hyvin taskuun sopiva kirjanen (3"x4") sisältää asiatietoja ja päiväkirjan johon voit tehdä muistutpanoja ja muistutuksia. Hinta \$1.00.

RAIVAAN KIRJAKAUPPA

Kun Konfutselta kysyttiin, milloin mies on parhaimmillaan, hän vastasi: "Sen, joka keskittyy tehtäväänsä ja unohtaa palkkion, voidaan sanoa olevan parhaimmillaan." (Farmand)

HYVÄÄ JOULUA JA

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!



ARO'S POULTRY FARM

Elm Street

Telephone 701

WEST TOWNSEND, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

ELLIOTT'S SERVICE STATION

A. L. ELLIOTT, Prop.

TELEPHONE 456

TOWNSEND, MASS.

McNABB PHARMACY, INC.

JOHN J. McNABB, Reg. Pharm.

Main- ja Bow-katujen kulmauksessa.

TELEPHONE 86

TOWNSEND, MASS.

PETE'S BARBER SHOP

toivottaa kaikille

HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!
PETE LAREAU

MAIN STREET

TOWNSEND, MASS.

MERRY CHRISTMAS

From

BOISSE PACKAGE STORE

Main Street

SOUTH ASHBURNHAM, MASS.

JOE O. LE BLANC, Manager

HAUSKAA JOULUA!

BILL'S MARKET

MEAT, GROCERIES and VEGETABLES
ICE CREAM and HOUSEHOLD DRUGS

Phone TALbot 7-5810

CROSS STREET

SO. ASHBURNHAM, MASS.

ILOISTA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

THE MERCHANTS NATIONAL BANK

OF LEOMINSTER

Telephone KE 4-8317

LEOMINSTER, MASSACHUSETTS

Member Federal Deposit Insurance Corporation

Member Federal Reserve System



SAWYER FUNERAL HOME

12 Brook Street Fitchburg, Mass.
Puhelin DI 5-4324



JOULUTERVEHDYS! OLIVER FURNITURE COMPANY

KUSTAA ja WALTER RAUTIO

Laajin riippumaton suomalainen
HUONEKALULIIKE maailmassa —
"Kuusamolla", Fitchburgissa, Mass.



JOULUTERVEHDYS! CITY BOTTLING WORKS

180 MECHANIC ST. FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 3-9135



Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!

PAUL W. ORVA

KELLOJA ja KORUJA

Huolellista kellojen korjausta!

27 Academy St. Fitchburg, Mass.

RATTOISAA JOULUA JA
HYVÄÄ UUTTA VUOTTA
toivotamme lukuillle suomalaisille asiakkaillemme!

PETER & SON, INC.

1422 WATER ST. FITCHBURG, MASS.
Tel. DI-2 - 6789

North American Van Line'n agentti
Mr. ja Mrs. PETER ARSENAULT, omistajat

JOULUTERVEHDYS!

MORAN SQUARE DINER

2 MYRTLE AVE. — FITCHBURG, MASS.
Puhelin DI 3-9549

TARJOILEMME AINOASTAAN PARHAITA RUOKIA
mitä rahalla saa. — Tulkaa tapaamaan ystäviänne ja
nauttimaan hyvistä ruoistamme.

HYVÄ Juhlamieltä!

PENAN SHOE STORE, INC.

Telephone DI 2-5155
637 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Luotettuja kenkiä jokaiselle perheenjäsenelle!

Gambia itsenäiseksi helmikuussa

Helmikuun 18 päivä 1965 on
määrätty Gambian itsenäisyys-
päiväksi — Britannian viimei-
sen Afrikan pohjoispuolisella
olevan siirtomaan. Kuuden
kuukauden kuluttua alkaa siis
uusi luku Britannian ja sen
länsläisafrikkalaisen 4000 neliö-

mailin suuruisen siirtomaan
300 vuotta kestäneessä suhteet-
sa.

Tämä päivämäärä lyötiin kiin-
ni Lontoossa viime kuun lopulla
ja vain muutama päivä sen jäl-
keen, kun toisen vanhan ja pie-
nen brittiläisen siirtomaan, Mal-

Raivaaja - Lauantaina, joulukuun 19 p., 1964 - Saturday, Dec. 19, 1964 **5

tan, lopullisesta itsenäistymisestä
vielä tänä vuonna oli sovittu.
Järjestelyt, joille kaupungin-
työnsä asioiden ja siirtomaiden
ministeri Duncan Sandys antoi
suostumuksensa, seurasivat Gam-
bian edustajahuoneen laatimaa
ehdotusta, jonka Gambian pää-
ministeri toi mukanaan Lontoo-

seen. Siinä ehdotetaan mm. itse-
näisyyskauden perustuslain pe-
rustamista nykyiselle perustus-
lailla, että itsenäisestä Gambiasta
tehtäisiin monarkia kuningatar
Elisabetin ollessa Gambian kun-
ingatar ja että sen pitäisi anoa
kansainvälistä jäsenyyttä.

Gambialaiset eivät itse olleet
yksimielisiä kaikista kysymyk-
sistä, ennen kaikkea siitä, pitäisikö
uudet vaalit pitää ennen itsenäis-
tymistä. Vaalien pitämistä puo-
lsi voimakkaasti Mr. Pierre N'Jien
johtama oppositiopuolue, Yhdis-
distynyt puolue. Mutta se olisi
merkinnyt riippumattomuuspa-
van lykkääntymistä, ja tätä ei
Gambian hallitus halunnut. Mi-
nisteri Duncan Sandys viittasi
ennakkotapauksiin muilla alueil-
la samanlaisissa olosuhteissa ja
asettui asiassa hallituksen puo-
lelle.

Viimeisimmässä vaaleissa tou-
kokuussa 1962 eivät mitään pe-
rustavaa laatua olevat poliittiset
kysymykset erottaneet silloin val-
lassa ollutta Yhdistynyttä puo-
luetta ja Kansan edistysmielistä
puoluetta, jota johtaa Mr. David
Jawara ja joka nyt on hallitus-
puolueena.

Gambia, joka ulottuu lähes 300
mailin pituisena Gambia-joen
alajuoksun varrella muodostaen
enklavin naapurimaahan Sene-
galiin, on jäänyt jälkeen muista
Britannian afrikkalaisista siirto-
maista itsenäistymiskilpailuissa.
Mutta tämä ei ole johtunut po-
liittisesta tai hallinnollisesta val-
mistumattomuudesta itsenäisyys-
teen. Molempien suurempien puo-
luiden johtajat ovat olleet joh-
tamassa maansa asioita ja mitä
tulee väestön kouluttamiseen hal-
linnollisiin virkoihin niin voidaan
Gambian katsoa olleen edellä mo-
nia sitä aikaisemmin itsenäisty-
neitä siirtomaita.

Gambian pulmat ovat talou-
dellisia. Tämä kapea maakaista-
le — leveimmillään tuskin 30
mailia — ei ole taloudellisesti
elinvoinainen eikä voi toivoa
pääsevänsä vakaasti jaloiheen
vielä melkoisin aikoihin. Siinä on
vain yksi tärkeä vientitavara,
maapähkinät, ja sen kauppase-
on epäedullinen. Maan pääkau-
pungin ja tärkeimmän sataman
Bathurstin kehittämistä ja sen
suurimman luonnonvaran, Gam-
biajoen, tehokasta hyväksikäyttöä
on haitannut se seikka, että ne
ovat poliittisesti erotettu luon-
nollisesta takamaasta, joka kuu-
luu naapurimaalle Senegalille.

Gambian on täytynyt turvau-
tua Britannian apuun budjetin-
sa tasapainottamisessa vuodesta
1962 lähtien (Britannia on anta-
nut kokonaisbudjetimenolnin n.
neljänneksen v. 1963).

Gambialaiset yrittävät kaikin
tavoin kaventaa tätä aukkoa ja
ottaa mahdollisimman paljon irti
vähäisistä luonnonvaristaan.
Gambialla on menossa Britan-
nian suurelta osalta rahoittama
kehittämishanke, joka keskit-
tyy maatalouden, opetuslaitoksen,
eläinlääkintäpalvelujen ja yhti-
salliseen parantamiseen.
Mutta maalta puuttuvat sellai-
set luonnonrikkaukset, jolle riip-
pumaton taloudellinen tulevai-
suus voisi rakentua.

Looginen ratkaisu näihin vai-
keuksiin näyttäisi olevan yhdisty-
minen Senegalille, jonka väestölle
monet gambialaiset kansanryh-
mät ovat etnologisesti sukua.
Mutta tätä ratkaisua vastaan on
gambialaisten rakkaus omiin lai-
toksiinsa ja heidän voimakas vie-
raudentunteensa ranskaa puhu-
vista senegalilaisista.

Tämän tajuten ovat Gambian
ja Senegalin hallitukset tutkiste-
leet muita assosioitumismuotoja
ja aika ajoin keskustelleet yhteis-
istä ongelmista.

Ne kutsuivat YK:n edustajia
viime vuonna tutustumaan tilan-
teeseen. YK:n tutkimusryhmä
antoi selostuksensa molemmille
hallituksille viime maaliskuussa
suositellen asteittain tapahtuvaa
assosioitumista, alkaen yhteisen
kansainvälisen edustajiston ja
yhteisen puolustusjärjestön sekä
jonkinlaisen yhteisen kauppa- ja
finanssijärjestelyn perustavalla
sopimuksella.

Molemmat hallitukset ovat nyt
julkisesti asettuneet kannatta-
maan ajatusta yhteisen koneiston
perustamisesta luonnonvoimien sol-
daarisuutensa vahvistamiseksi.
Gambian lakiasäätävä elin on jo
hyväksynyt puolustuksen ja ulko-
politiikan yhteistoimintaa koske-
vat sopimusluonnokset ja ne as-
tuivat voimaan itsenäistymisen
jälkeen.

Ne saatavat muodostua perus-
taksi lähemmälle kumppanuus-
delle, joka aikaa myöten olisi sel-
västi molemmille edullista. Itse-
näistyneellä Gambialla on edes-
sään suuri päätös — miten pit-
källe se antaa tämän kumppa-
nuuden kehittyä.



Compliments of

J. G. FLYNN

LINEN SUPPLY

66 Green Street Tel. DI 3-3622
FITCHBURG, MASS.

MITÄ PARHAINA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivottaa

EINO SCHWARTZ

HITSAUSTYÖTÄ

432 Mechanic St. Puh. DI 3-6223
Fitchburg, Mass.

Joulu- ja Uudenvuodentervehdys!

DeBONIS the FLORIST

KUKKIA ja LAHOJA kaikkiin tilaisuuksiin!

715 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Telephone 345-4327

ILOISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivottaa

Suomalainen lakimies

RAUNI V. HELIN

280 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

HAUSKAA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!



99 ROLLSTONE ST. FITCHBURG, MASS.
Puhelin DI 3-6466

Joulu- ja Uudenvuodentervehdys!

SHACK'S CLOTHES

Miesten ja poikien pukujen spesialistit

446 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Hauskaa Joulua ja Onnea Vuodelle 1965

BARON'S CARD & GIFT SHOP, Inc.

343 MAIN ST., FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-2907

JOULUTERVEHDYS!

TENANDER THE TAILOR

MARIO D'ONFRO, omistaja

779 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-9245



HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivottaa

BOSK HAUTAUSKOTI

85 Blossom St. Fitchburg, Mass.
Puhelin DI 2-3635

Uruilla varustettu kappeli — Yksityinen pysäköintipaikka

ILOISTA JOULUA JA

ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

SERVICE ELECTRIC SUPPLY CO.

FITCHBURG, MASS.

Puh. DI 3-4811



THE PARK PHARMACY

L. WIINIKKA, B.S., Reg. Pharm.

835 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 2-9112

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!

PATARI OIL CO.

(High- ja Mechanic-katujen kulmassa)

FITCHBURG, MASS. PUHELIN DI 3-3427

RASVAUSTA
AUTOPEUSIA



KAIKENLAISTA
POLTTÖÖLJYÄ

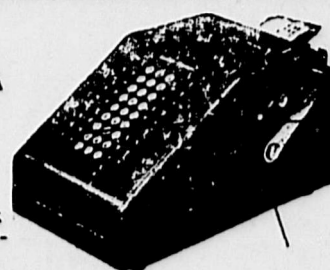
HUOLTOASEMA

— VARMA JA NOPEA PALVELU —

Huomautuksia JOULULAHJOISTA

- KIRJOITUSKONEITA
- LASKUKONEITA
- KONTTORIKALUSTOJA
- HALVINPIIN HINTOIHIN —

Parker — Shaffer — Esterbrook
— Papermate kyniä — Kuulakär-
kityniä — KYNÄKOKOELMIA



FITCHBURG OFFICE SUPPLY, INC.

695 Main St. Puh. DI 3-4817 Fitchburg, Mass.

SEASON'S GREETINGS!

Ahola's Radio & Gulf Serv. Station

48 SUMMER STREET FITCHBURG, MASS.
Puh. DI 3-9678

JOULUTERVEHDYS!

LUNENBURG PACKAGE STORE

TOIVO F. AHO, prop.

Avoimna kello 8:sta ap. kello 10:een illalla.

CHASE ROAD LUNENBURG, MASS.



Rx

FINNISH DRUG CO.

OTTO ANDERSON, apteekkari

805 Main St. Fitchburg, Mass.

WALTER R. ILLIG & CO.
Plumbing and Heating

Tel. DI 5-5612

18 Lincoln Street Fitchburg, Mass.

JOULUTERVEHDYS!

GOODY-GOODY CAFE

Tel. DI 3-9552

ASHBY STATE RD. FITCHBURG, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

BROOKS PHARMACY

497 - 499 MAIN ST. FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 2-3512

HAUSKAA JOULUA 1964 JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA 1965

McManus Novelty & Hobby Shop

LIONEL JUNIA — MOOTTOREITA
Uusimallisia lentokonetyyppejä — Postimerkkialbumia

754 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 2-3248

HAUSKAA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

Ye House of John L. Bailey
CANDIES

685 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 3-3703

JOULUTERVEHDYS

kaikille!

RAY'S and RED'S CAFE

842 MAIN STREET — FITCHBURG, MASS.

JOULUTERVEHDYS!

MURNIK'S

RESTAURANT — DELICATESSEN — PASTRIES

689 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Puhelin DI 3-3832

48:s

SIIRTOKANSAN KALENTERI 1965

Toimittanut Edward I. Riippa

Kustantanut Minnesotan Suomalais-Historiallinen Seura

HINTA \$1.50

RAIVAAJAN KIRJAKAUPASTA



LAKSO CO., INC.

Ashby State Rd. Fitchburg, Mass.

Toivotamme suomalaiskansalle

HYVÄÄ JOULUA JA

RATTOISAA UUTTA VUOTTA!

MERRY CHRISTMAS

W. E. PUTNEY

INSURANCE AGENCY, INC.

KAIKENLAISIA VAKUUTUKSIA

Telephone DI 3-6908

574 Main Street Fitchburg, Mass.

Parhaat Juhla-ajan

toivotuksemme!



MOR-GAS, INC.

GLIDDEN PAINTS

2 Ashby State Rd. Tel. DI 3-7132

FITCHBURG, MASS.

Tilaa Raivaaja!

Jos itse olet lehtemme vakinaisen tilaaja,
tilaa se sellaiselle sukulaisellesi tai tut-
tavallisesi Suomeen tai tälle mantereelle,
joka ei kuulu nykyisin perhe Raivaajaan.

Tilausta tehdessäsi voit käyttää seuraa-
vaa kaavaketta:

RAIVAAJA, Fitchburg, Mass.

Oheistettuna lähetän \$12 / \$7 Raivaajan tilauksesta, joka on
uusi / uudistus.

Nimi _____

Osoite _____

(Vetäkää sen numeron ja sanan yli viiva kynällä, joka ei koske
tilaustanne. Raivaajan tilaushinnat ovat: vuosikerta \$12, puoli-
vuotta \$7 SUOMEEN \$14 ja \$8.

Levoton Algeria

Algerian nimekkäiden poliit-
tikkojen ja sotilaiden joukossa
tuskin kukaan kiistää enää
sitä, että tämä pohjoisafrikka-
lainen maa oli oikeutettu saa-
maan kaksi vuotta sitten itse-
näisyyden lähes vuosikymme-
nen kestäneen taistelun jälkeen.
Mutta hyvinkin monet vapaus-
sodan johtajista ovat sitä
mieltä, että maan asioita on
hoidettu huonosti ja väärään
suuntaan.

Pitkääikäisen vankeuden ta-
kia sotatoimista syrjässä ollut
nuori Ahmed Ben Bella syr-
jäytti heti Ranskan kanssa teh-
dyn rauhan jälkeen voimak-
kaimmat kilpailijansa ja on
siitä lähtien luottanut omaa
asemaansa tavalla, joka on
vienyt pitkällisen sodan jo
muutenkin köyhdyttämää kan-
saa yhä ahdistavampaan ta-
loudelliseen sekasortoon ja
toivottomaan työttömyyteen.

Suhteet Ranskaan ovat perus-
tuneet Evianissa allekirjoitet-
tuun sopimukseen, jossa en-
tinen isäntämaa suostui avusta-
maan Algeriaa jatkuvasti huo-
mattavilla summilla, mutta
asetti myös ehtoja algerialai-
sille itselleen. Näitä ehtoja
Ben Bella ei ole halunnut täy-
tätä, vaan on takavarikoinut hy-
vin joutuisasti kaikki rans-
kalaisten omistamat tilat ja
saattanut siten Algerian maa-
talouden tehotomuuden tilaan.
Eurooppalaisen väestön jouk-
komuutto oikeudettoman ase-
man vuoksi on riistänyt Al-
gerialta ammattiin perehty-
nyttä väkeä, ja kurjiin oloihin
tytymättömiä algerialaisia on
siirtynyt kymmenin tuhansin
Välimeren pohjoispuolelle.
Ranska avustaa jatkuvasti, mut-
ta tämä apu on kuin pisara
meressä samoin kuin muualta-
kin tuleva taloudellinen tuki.

Ulkomaisen avun merkityk-
sestä uusille valtioille puhu-
taan yleensä hyvin paljon siinä
meilässä, että se ratkaisee
selvityksen alkuvaiheessa
kunhan kansan oma panos
vain on tehokas. Presidentti
Ben Bella on hankkinut lainoja
ja saanut lahjoja idästä
sekä Neuvostoliitolta että
Kiinalta, mutta huomattava osa
tästäkin tuesta uppoaa Ben
Bellan hallituksen ja yhden
ainaan maassa sallitun puo-
luen aseman pönkittämiseen.
Armeijan ylläpitäminen ja
aseistaminen nielee näet varo-
ja jokseenkin saman verran
kuin kaikki ulkomailta saatava
apu yhteensä. Noin kahdeksan
miljoonaa henkeä käsittävän
väestön oma työosuus on kai-
ken vaurastumisen pohjana,
mutta nykyisen hallituksen kat-
sotaan tähän asti lamauttaneen
oman maan tuotantoa enemmän
kuin edistäneen sitä.

Taloudellisen kurjuuden jat-
kuminen on luonnollisesti herät-
tänyt maassa cyytymättömyyttä
ja kapinahenkeä. Mutta kun
suurella osalla kansasta on
ensisijaisena ongelmana joka-
päiväisen nukan ravinnon
saanti, ei siltä riitä henkisiä
voimia jatkuvaa yhteistyötä
edellyttävään vastarintaan ja
salahankkeiluun. Valtiovallan
poliisivoimilla on helppoa tu-
kaiduttaa hajanaiset pikku
kansannousut, joita maassa on
ollut monella taholla.

Vaarallisemmalla näytti se
kapina, joka alkoi viime syys-
kuun lopulla aika lähellä pää-
kaupunkia Kabylian vuoriston
berberheimojen keskuudessa
ja jonka johdossa oli Ben
Bellan syrjäyttämää poliitik-
koja ja upseereja. Se sammui
kuitenkin ehtimättä vielä kun-
nolla leimahtamaan, kun
johtajat eivät katsoneet voi-
vansa vaarantaa isänmaalli-
suuden mainettaan kapinallal-
la kansallisen vaaran hetkellä.
Algeriahän joutui silloin län-
tisen Marokon kanssa sit-
teään riitaan ja rajataistelui-
hin, jotka vain valvoin saatiin
sovittelun tietä lakkaamaan.

Itsenäisyyspäivän valmiste-
luihin kuuluu Algeriassakuten
vastaavasti monessa muussa-
kin uudessa diktatuurivaltiossa
mahdollisten vastarintaliikkei-
den tukahduttaminen. Siksi on
taas lisää väkeä kerätty telkien
taakse ja siksi julistettiin lain-
suojaotomaksi sissileversti,
joka kannattajineen kapinoi
parhaillaan maan eteläosien
vuoristossa. Syrjäseutujen hei-
mojen liikkeellä ei liene suur-
takaan merkitystä. Hallitus
saa sen puolesta istua rau-
hassa, jollei kapina leviä muu-
alle vanhoihin rauhattomuuden
pesäkkeisiin.

aina näin



selvin päin



VEIKKO LAMPILA

635 Main Street Fitchburg, Mass.

Tel. DI 3-3202

Merry



ILOISTA JOULUA

TEILLE JA OLKOON JUHLAMME ILOISIN JA

ONNELLISIN MITA MEILLÄ ON OLLUT.

SIUNATKOON JUMALA MEITÄ KAIKKIA!

KIMBALL & SON CO.

480 Main Street Fitchburg, Mass.

Tel. DI 5-5932



**BECK'S
PACKAGE STORE CO., INC.**

846 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 5-5617

Parhaita VIINEJÄ ja KONJAKKEJA
Himoja LIKÖÖREJÄ ja MALLASJUOMIA

Erinomainen valikoima kuivia VIINEJÄ juhlapäiväksi.

Monipuolisin valikoima Fitchburgissa!

ILOISTA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
entisille ja uusille liikututtavillemme!

Kaikenlaisia vakuutuksia

PAUL J. WOODCOME

INSURANCE AGENCY, INC.

Est. 1891 — Incorporated 1953

INSURANCE — Phones: DI 3-7407 or DI 3-7408

470 MAIN STREET FITCHBURG, MASS.



ILOISTA JOULUA ja HYVÄÄ UUTTA VUOTTA

kaikille asiakkaillemme ja tämän lehden lukijoille!

Turvaa kotisi ja taloutesi avaamalla

SÄÄSTÖTILI

tähän suureen pankkiin,
jossa talletuksesi on vakuutettu
täyteen määrään

NYKYINEN DIVIDENDIMME

Tavalliset säästöt

4½%

vuosittain

Notice-säästöt

4½%

vuosittain

OLETAMME, ETTÄ TAMMIK. 1, P. 1964 DIVIDENDI PYSYY ENNALLAAN

Maksamme dividendiä neljännesvuosittain.

OTAMME TALLETUKSIA VASTAAN MYÖS POSTITSE!

Worcester North Savings Institution

All deposits insured in full.

DEPOT SQUARE - FITCHBURG, MASS.

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Ensiviikolla ilmestyy Raivaaja kaksi kertaa: tiistaina ja torstaina. Samoin myöskin sitä seuraavalla viikolla, jolloin on Uudenvuoden päivä. Uutisten ja ilmoitusten lähettäjiä pyydetään ottamaan tämä huomioon.

Arthur Palo, 250 Mechanic St., ilmoitti poliisille että pitkäikäiset olivat kävelleet jouluvälojen lamput jotka oli asettu ulkosalle. Muitakin samantapaisia ilmoituksia on tullut poliisille.

Kapteeni Lawrence H. Frye, Fitchburgin Uniformed Divisionin johtaja, on keskiviikkona nimitetty Uuden Englannin poliisivirkailijayhdistyksen presidentiksi.

Main kadun kauppiat tuntuivat tänä vuonna olevan tyytyväisiä joulumyyntinsä.

Postimestari Stanton sanoo että paikallisessa postikonttorissa ovat joulumerkit miltei kokonaan loppuun myyty. Merkkejä tilattiin 250,000, nyt on tilattu 100,000 lisää.

Vapaamurarit ovat vihkieneet uuden temppelin itselleen Klondike Avenuelta. Viikikimiseinojen yleisohjaajana toimi C. William Lakso.

Kuusikymmenvuotias mies putosi rakennustelineiltä Leominsterissä eilen aamulla, pumous oli 15 jalkaa. Sairaalaan ilmoitettiin miehen voivan hyvin vaikka hänellä on useita murtumia.

Leominsterissä arvellaan ensi vuoden alussa pidettävässä väestölaskennassa saatavan 31,000 asukasluku.



6 HUONEEN HUONEISTO vuokrattavana

TOINEN KERROS

346 Elm St.
DI 2-3839

SUOMALAINEN HUONEKALULIIKE
Ernie's Furniture Co., 1066 Main St., River kadun kulmassa, Fitchburgissa.
Puh. DI 3-7100. — Ernie Koski, omist.

R. V. WESTLIN, M.D.
Suomalainen lääkäri
803 Main St., Fitchburg
Tunnit: 1-5 ip.
Keskiyökoisin 10-11 ap.
Tel. KE 7-3335

LAAJA VALIKOIMA mitä erilaisempia \$1.00 arvoisia lahjaseineitä. Ovat harvinaisia ja näyttävät arvokkailta. Ajakaa Academy Shop'iin, Prescott St., So. Lancaster. Avoinna sunnuntaisin. Suljettu lauantaisin.

NOTICE OF LOST PASSBOOK
No. 10606 issued by the Fidelity Co-operative Bank, is hereby given and application has been made for issuance of a duplicate passbook. Payment on the original passbook has been stopped. Fitchburg, Mass., Dec. 5, 1964.

Perustettu 1868
Puh. Diamond 5-4324

SAWYERIN
Hautausseimistö
Tunnollinen palvelu
PARKKASTILTA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg



Leominster Granite And Marble Works
GEORGE W. YULE, omistaja
Kaiken mallisin kirjaimin kaiverrettuja hautauspaikkoja
Puhelin KE 7-2346
203 MAIN STREET
LEOMINSTER, MASS.

ARON Sex-Link Kananpoikia

Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaita

ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 701

Potkua vällytetty palopäälliköille

Kaupunginjohtaja George Bourque vällytti palopäällikkö Flechterille erottamismahdollisuutta. Palopäällikkö on vaatinut palokunnalle uutta sairasvaunua. Kaupunginjohtaja Bourque veti esiin tapauksen syyskuun 24.päivä, jolloin eräs tyttö sairastui FHS:ssä, mutta palopäällikkö kieltäytyi lähettämästä ambulanssia koululle. Kaupunginjohtaja sanoi että jos vastaava tapaus toistuu, voipa palopäällikkö tulla erotetuksi toimestaan. Mr. Bourque sanoo että palokunnalle ei voida ostaa uutta sairasvaunua lähitulevaisuudessa, koska äskettäin on ostettu kaksi uutta paloautoa.

Palopäällikkö Flechter on vastannut Mr. Bourquen uhkaukseen varsin rivakkaan sävyyn, sanoen että jos kaupunginjohtajalla on pätevät perusteet erottamiseen, niin antaa tulla.

Syyskuun tapaukseen palopäällikkö antaa selityksen että ambulanssia ei ole koskaan kielletty potilaankuljetukseen. Mutta mikäli kyseisestä tapauksesta on kysymys, niin koska saman 15 vuotiaan tytön talolta nähtiin olleen kysymyksessä ilmeinen ja jatkuva ambulanssin väärinkäyttö, niin hän oli antanut määräyksen että sairasauto lähetetään tytölle vain lääkärin pyynnöstä.

Paloaseman kirjoissa näkyy että tyttöä oli kuletettu ambulanssilla jo kymmenen kertaa aikaisemmin, joka kerta vain pahantuleen ja kiukun aiheuttamista syistä, eikä minkään todellisen sairauden takia.

Näiden jatkuvien temperamenttipuuskien vuoksi kolmessa sairaalassa oli kielletty tyttöä ottamasta vastaan tyttä. Samasta syystä, neuvotteluun paloaseman chaplain Walter Douglasin kanssa asiasta, oli päätetty kieltäytyä lähettämästä ambulanssia tytölle ilman lääkärin määrystä. On otettava huomioon että sairasvaunun lähettämisestä ei ollut kokonaan kielletty, mutta oli päätetty pyytää lääkärin ehdotusta.

Palopäällikkö huomauttaa että hänen velvollisuutensa kuuluu valvoa että ambulanssi on 43,000 ihmisen käytettävissä. Samaa tyttöä on viety kerran Bostoniin saakka, jossa sairaalasta kiellettiin ottamasta tyttöä hoitoon.

Tällaisten tarpeettomien matkojen takia voi ambulanssi palvelu puuttua todellisesta hätätapauksesta. Chaplain Douglas sanoo että hän on ollut tytön perheen kanssa kosketuksissa. Tyttö on tunne-elämältään häiriintynyt joka kaipa kipeästi huomion osuutensa ympäröstä.



Hubbardston Farmers Co-op Trading Association

VUOSIKOKOUS

pidetään tammikuun 5 p. 1965 klo 7:30

KAUPAN OMASSA HUONEUSTOSSA

Siellä tulee käsiteltäväksi mm. sääntöjen muutokset. Kaikkien jäsenten toivotaan silloin tulevan kokoukseen.

Johtokunta.

Bosk Hautauskoti

- Kaunis ja parhaiten varustettu hautausseimistö, jolla on oma parkkialue toimiston vieressä.
- Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
- Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varmaankin löytää heidän mahdollisuuksiensa sopivan.
- Kehotamme teitä vierailmaan hautauskodissamme. Tulomme antamaan teille mitä ystävällisimmän ja viipittömän palvelun, kuten ovat saaneet ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnia palvella, heidän suuren surunsa hetkellä.

85 Blossom St., Fitchburg, Mass.
Puh. 342-3635

Onko kiinnostusta?

Eräitä kansalaisiamme on jo jonkun aikaa kiinnostanut kysymys suomalaisen vanhainkodin perustamisesta. Kodin, jos mielletään saada federaalihuutuksen avustusta pitää olla joka suhteessa ajankäytön, asiaan kiinnostuneiden keskustelu phti siihen että allemerkinnyt sai eh terväksien kirjoittaa asiasta sanomalehteen päästääksemme selville siitä kuinka paljon asiaan on kiinnostusta. Jokaisesta, joka on kiinnostunut asian edelleen kehittämiseksi, ja joka itse olisivat halukkaita muuttamaan sellaiseen kotiin, pyydetään tiedottamaan siitä Mr. Väinö Toivonelle, 5 Denny St., Worcester, Mass., 01609.

Sellaisia koteja on jo keskilännellä ja Kanadan puolella. Nyt olisi päästävä selville siitä, ovatko itäraikien suomalaiset sellaiseen innostuneita.

— William A. Sumner

Kultaisen län Kerho

Hyvän joukon yli sata jäsentä oli saapunut joulujuhlaan Co-op Centeriin tiistaina ilta-päivällä. Komitea oli tehnyt suuren työn valmistaa joulupöydän kastikkeineen, voileipiä, leivoksia ja kahvia sekä koristanut haalin juhlaa varten. Kerhomme puheenjohtaja Toivo Mäki lausui jäsenet tervetulleeksi juhlaan ja toivotti hauskaa joulua. Mrs. Ethel Anttonen soitti alkusi pianosoolon. Väinö Toivonen Worcesterista piti kauniin joulunpuheen puheen, Jallu Honkonen johdolla laulettiin muutamia joululauluja, ja Mrs. Anttonen soitti useita pianosooloja tarjoilun aikana. Mrs. Lempi Seilman luki kirjottamansa kronikan kerhomme viimekesäisestä Worcesterin matkasta. Lempi Ikävalko luki kauniin joulukertomuksen ja sen jälkeen humoristisen tarinan joululuvien valmistelusta. Puuroa ja muitakin ravintolan antimia oli riittämiin ja niihin oltiin tyytyväisiä, samoin ohjelmaan ja juhlan järjestelyyn. Tammikuun 5 päivänä 1965 on kerhomme seuraava tilaisuus.

- L.H.
- Kerttu, sinun sydämesi on jäätä.
- Mutta se voi sulaa.
- Missä lämpötilassa?
- Kahdeksantoista karaatin.

Mechanic ja Whittemore katujen kulm.
P. PAAVALIN LUTERILAINEN SEURAKUNTA
Joulun Rauhaa ja Iloa kaikille toivottaa

Joulunviettoon kirkossa kuuluu:
Sunnuntaina, t.k. 20 p. - Suom. jumalanpalvelus 9.00 aam.;
pyhäkoulun toimesta jouluehjelma kello 4.30 ip.
Jouluaattona kello 11.00 illalla kynttilävalo-juhla;
Joulupäivänä kello 9.00 aam. suomenk. joulukirkko.

TERVETULOA!
EDWIN A. KYLLÖNEN, Pastori

Gardner, Mass.

OSCAR KARL LAAKSO, 74 vuotias, 42 Wickman Drive, kuoli torstai-iltana Heywood sairaalassa.

Hän oli syntynyt Hinnerjoella, Suomessa, vanhemmat Amanda ja Kalle Laakso. Asui Gardnerissa 54 vuotta, työskenteli eläkkeelle jäämiseensä asti O. W. Siebert Co. palveluksessa.

Lähinnä kaipaavat vaimo, Lilja Laakso, kolme siskoa, Esther, Linda ja Mrs. Väinö Nyholm, sekä poikapuoli Edward Nivell.

Muistotilaisuus pidettiin perjantaina Smithin hautausmaalla. Perhe pyytää että kukkien asemasta lahjoitetaan rahaa syöpärähoon.

Mielenterveyden keskukselle maata

Burbankin sairaalan hallitus on erikoissuunnitelmallaan hyväksynyt ehdotuksen mielenterveyden keskuksen perustamista varten luovutettavaksi maata sairaalan alueelta.

Asiasta on päätetty tiedottaa valtion mielenterveyden osastolle Bostoniin. Samalla on pyydetty mielenterveyden virkailijoita neuvottelemaan miten uusi laitos voisi toimia Burbankin sairaalan yhteydessä.

Asiasta on käyty keskustelua jo pitkä aikaa. Nyt pidettiin asian johdosta kolmas kokous jossa lopulta päätettiin myöntäen tulokseen.

West Paris, Me.

Ensi sunnuntaina on kaupungin suomalaisessa kirkossa pyhäkoulun klo 9 a.p., illalla on yleinen kuusi-ilta klo 7:30. Ohjelmaa esittävät nuoret ja vanhat. Toivomme ystävien ottaa huomioon tämän tilaisuuden ja runsaslukuisia siihen saapuvan. Radiojumalanpalvelus on klo 10:50 So. Parisin radioaseman välityksellä.

Naishenkilö meni tunnetun laulunopettajan luo ja lauloi täle pienen näytelänsä. Sen tehtyään hän kysyi ilmeisen hermostuneena:

- Sanokaa, professori, voinko minä teidän mielestänne saada jotakin irti äänestäni?
- Kyllä, aivan varmasti, arvelisin, kuului vastaus. Teillä voi olla paljonkin iloa äänestänne tulipaloissa ja haaksirikoissa...

Kirkollisia uutisia

Messia Ev. Luth. Seurakunta, Kirkko: 750 Ringe Road

Lauant. - 19 p.
9:30 aam. senior rippikoululuokka kokoontuu. Klo. 10:30 aam. junior rippikoululuokka kokoontuu. Klo. 2-6 i.p. Luterilistilaiset tekevät lauluretkiä, käyden tervehtimässä sairaita ja kotinsa pidettyjä vanhukia.

Sunn. - 20 p.
8:30 aam. suomk. jumalanpalvelus. Klo. 9:30 aam. sunnuntai-koulu ja raamattu-tunti. Klo. 10 aam. engl. jumalanpalvelus. Heti engl. jumalanpalveluksen jälkeen sunnuntai-koulu lapset lyhykäisesti harjoittelevat illan-ohjelmansa. Klo. 6 ill. sunnuntai-koululasten vuoroinen "Kuusijuhla ohjelmien". Lapset esittävät joulun sanoman, lauluin, runoin ja lauluin. Kaikki lausutaan tervetulleiksi lasten juhlaan.

Maanant. - 21 p.
HUOM! Senior Lutherilaiton kokous on lykätty seuraavalle kokouspäivälle, joka on maanantaina, tammikuun 4 p. klo. 7:30 ill.

Keskiv. - 23 p.
7:30 ill. Aikuisten kuoro harjoittelee.

Torst. - 24 p.
Joulu-aattona ovat jumalanpalvelukset seuraavasti: Klo. 7 ill. varhainen engl. jumalanpalvelus. Tässä tilaisuudessa laulaa lasten kuoro. Klo. 8:30 ill. suomk. juhla-jumalanpalvelus. Tässä tilaisuudessa laulaa aikuisten kuoro. Klo. 11 yöllä on myöhäinen engl. jumalanpalvelus. Tässä tilaisuudessa laulaa aikuisten kuoro. HUOM! Tänä vuonna olemme järjestäneet kahdet engl. jumalanpalvelukset, joten perheet, joilla on pieniä lapsia voivat osallistua varhaiseen ja vielä viettää "Perhe-joulu" sen menemättä liian myöhään lapsille. Myöhempi tilaisuus on taasen niille, jotka mielivät myöhäistä joulu-juhla-jumalanpalvelusta.

- R.J.L.Aho

Ev. Lähetysseurakunta

Seurakunnan menoista mainittakoon ensiksi ensi sunnuntain tilaisuudet: Radioharjoitus kello 8:30 aam., pyhäkoulu kello 9:30 aam., englanninkielinen aamukirkko 10:45 ap. Sunnuntai-koulun joulujuhla kello 3 ip. ja suomenkielinen hartauskello 7 illalla.

Ensi tiistai-illalla on taasen hartauskello ompeluseuran toimesta. Hartauskellon jälkeen siirrytään kahvikulun ääreen. Kahvipöydän kattajina ovat Mr. ja Mrs. Helmo Rahasto.

Pidetään myöskin mielessä se, että joulukirkko hyvällä ohjelmalla on jouluaattona kello 11 illalla. Lähetysseurakunta lausuu jokaisen tervetulleeksi.

- S.



Minkäs Veturi-Ville
mahtaa sille,
että Kolari-Kalle
jää junan alle!

Lasten Oma Aapinen

SITA OSTAVAT ISAT JA AIDIT SEKA ISOISAT JA ISOIDIT

Tilaa Sinäkin se lapsellesi. Jos asut Fitchburgissa, käy ostamassa konttoristamme tai osuuskaupasta. Siinä on loistavasti väritetty kuvitus ja lauluja ja runoja.

HINTA \$1.50

RAIVAAN KIRJAKAUPPA

Fitchburg, Mass.

KAYKAA TOMISTOSSAMME tai kirjoittakaa osoitteella:

RAIVAAN TRAVEL BUREAU

48 Wallace Ave.
Fitchburg, Mass. 01421

Merry Christmas



FITCHBURG
FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOC.
310 MAIN STREET

Thrifter Christmas Shopping
with greatest over-ALL values!
First National Stores

PORK LOINS

Young, Tender Pork - Unmatched for Quality and Flavor

FULLY COOKED HAM

Face Portion 53¢ Shank Portion 43¢

TURKEYS

U. S. GRADE A - Plump and Meaty - All Oven Ready
8 to 14 LBS 43¢ 16 to 22 LBS Avg 39¢

Produce Specials!

FLORIDA - SEEDLESS - Sharp, Fresh Flavor
Grapefruit 5 IN 39¢

PASCAL - Crisp and Crunchy
Celery LARGE BUNCH 25¢

Grocery Specials!

CRANBERRY SAUCE - Strained or Whole
Ocean Spray 2 1 LB CANS 37¢

FINAST
Tomato Juice Q1 BOT 22¢

Made from Delicious Tree-Ripened Beauties
Mott's Apple Sauce 2 LB 3 oz JAR 35¢

New Fresher Flavor - Smoother Texture
Dole PINEAPPLE JUICE 1 QT 14 oz CAN 28¢

Tender, Fancy, Sweet
Del Monte Peas 5 1 LB 1 oz CANS 83¢

All Popular Flavors
Ice Cream BROOKSIDE 1/2 GAL CONT 69¢

FIRST NATIONAL STORES

Same Low Self-Service Prices in All Stores in This Vicinity - (We Reserve the Right to Limit Quantities)

KEEPING CHRISTMAS

Keeping Christmas means many things. It means a hundred happy tasks, gaily wrapped gifts, twinkling lights, and laughing children.

Keeping Christmas means knowing the joy of giving, the warmth of being a friend... the deep satisfaction of making someone happy.

May you keep Christmas and feel the joy of it all through the coming year.



WORCESTER COUNTY NATIONAL BANK

26 OFFICES



HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivotamme lehtemme lukijoille, asiamiehille, kirjeenvaihtajille ja kaikille niille liikemiehille, jotka käyttävät lehteämme ilmoitusvälineenä!



As a symbol of our appreciation to those businessmen from GREATER FITCHBURG who are advertising in this special issue of our paper, we urge our readers to read all ads and patronize their place of business.

Warmest best wishes to all our readers and advertisers for a

MERRY CHRISTMAS
and a
HAPPY NEW YEAR!

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY



HYVÄÄ JOULUA JA
ONNEKASTA UUTTA VUOTTA

toivotamme

SUOMALAISILLE YSTÄVILLEMME!

The Directors and Staff of the
FITCHBURG SENTINEL



COMPLIMENTS OF

**FITCHBURG AUTO
ELECTRIC COMPANY**

214 LUNENBURG STREET
FITCHBURG, MASS.

Telephone 3-3779

TILATKAA RAIVAAJA!

JOULUNVIETTO SUOMESSA

Koonnut LEMPI IKÄVALKO



"Joulu juhlista jalo!"

Joulu on Suomessa ollut am-
moisista ajoista vuoden suurin
juhla. Sitä kutsutaankin kristi-
kunnan suurimmaksi juhla-
ksi. Kirkkojuhlistas euraava on pää-
siäinen, kansanjuhlista joulun
jälkeen suurin on kesällä vie-
tetty juhannusjuhla, keväällä
Vapunpäivä, toukokuun 1 päi-
vä, jota vietetään selä työväen
juhlaa että ylioppilaiden suu-
rena kevätjuhla.

Joulu poikkeaa kuitenkin
kaikista muista juhlista erikoi-
sen juhlaisuutensa vuoksi. Se
on nimenomaan kodin juhla.
Aivan vanhana aikana, ja vielä
nytkin, esimerkiksi joulupäivä
piti viettää kotona. Silloin ei
sopinut mennä kyllä. Varhain
aamulla mentiin kirkkoon, jon-
ne ajettiin aamutähden tuiki-
essä pitkiä, talvisia taipaleita,
hiljasten, lumisten metsien hal-
ki. Kirkko oli kynttilöin valais-
tu. Lapsetkin otettiin joulu-
kirkkoon. Mutta kirkosta palat-
tua oltiin kotona.

Joulu-aatto

Joulunvieton juhla-
vian aika on aattoilta. Siihen keskittään
jokaisessa kodissa, sekä rikkaas-
sa että köyhässä, kaiken huo-
mion keskipiste. Kaikki arkiset
askareet koetetaan saada suo-
ritetuksi iltahämärään men-
nessä. Vain kaikkein välttämät-
tömmät työt, kuten eläinten
ruokkiminen y.m.s. suoritetaan
vielä myöhemmin. Linnuillekin
asetetaan jouluyhteis seipäisiin
jo päivällä, hyvissä ajoin. Mo-
nessa talossa jo viljankorjuu-
aikana erotetaan linnuille vara-
tut jouluyhteis. Hevosille an-
netaan joulukaurat, lehmille ja
lampaille tavallista parempia
heiniä ja leipää. Periaate on,
että jouluna ei kellään, ihmisi-
sä eikä eläimellä pidä olla
nälkä.

Maaseudulla lähtevät lapset
aaton, aamupäivällä metsään
hakemaan joulukuusta. Sitä et-
sitaan ja välitään kauan. Sen
hakeminen on eräs joulun
liittyvistä juhlallisista toimi-

tuksista.

Tuollapa tulevatkin jo lap-
set, tuovat kuusen tupa-
an hy-
vissä ajoin ennen pimeän tu-
loa. Koristelemine kuuluu
lapsille. Ja se on mieluinen
tehtävä.

Joululaulu, jokin hilpeä äänen
joululaulu, esim. "Joulupuu on ra-
kennettu, joulu on jo ovelta". Lap-
set (Fitchburgissa tonttupukuihin
puutuna) juoksevat sisään, tuo-
den pienen joulukuusen, jota al-
kavat koristella. Koristeltuaan
leikkivät piirissä kuusen ympärillä.
Leikin jälkeen tontut poistuvat.

Jouluntuojat

Jouluaaton tulivat tupa-
an "Jouluntuojat". Joku miehistä,
isäntä tahi viera, tai kaksi-
kin, menivät oikilatoon, ottivat
pitkiä olkia, stioivat ne tähkä-
päistä yhteen, lyhde pujoitet-
tiin päähän, tyvipuolet roik-
kuivat alas kuppeille. Lyhde-
ukot tulivat sisään:

— Hyvää iltaa!
— Jumal antakoon, — vas-
taa joku talon miehistä, vanha
vaari, jos isäntä on lyhdeukko-
na. — Mitäs olette miehiänne,
kuta urohianne?
— Olemme joulun tuojia ja
ilosanoman ilmoittajia. Suvai-
taanko tähän taloon jouluvie-
raita?
— Olette tervetulleita. Kau-
anko joulunne kestää?
— Hiiva-Nuuttiin asti.
— Hyvä on, antakaa sitten
joulumerkit tänne.
Lyhde annettiin pyytäjän
käteen, joka laittoi sen seinää
vasten penkille, pöydännurk-
kaan seisomaan.

Joulusauna kuuluu juhlaoh-
jelmaan. Sauna laitetään lämpi-
ämään iltapäivällä hyvissä
ajoin. Siellä käydään hämäris-
sä, viimeksi käyvät palvelijat
tahi naiset, jotka tulevat na-
vetta-askareiltaan. Jos ollaan
aivan kotiväen keskuudessa, ei
pueta enää paljon vaatetta
päälle. Miehet oleilevat puh-
taissa, valkeissa, ennenvanhaan
kotikutoissa paidoissaan. Nai-
set usein ilman päällyshametta.
Kaikkialla huokuu puhtauden
tuntu.

Joululeipä

Suuri leipä tuodaan pöydälle.
Jo jouluaaton, pöytä ka-
tettaessa, tuotiin pöydälle n.s.
"joululeipä", toisella nimellä
"kylvöleipä".

Se on leipä joka on leivottu
jo syksyllä, tavallisesti ensim-
mäisen uutisruikin rukiista.
Suuri leipä, johon usein piir-
rettiin ristin merkki. Leipä vie-
tiin aitta-
an, jyväläsiin. Sieltä
se tuotiin jouluaaton joulun-
pöydälle, jossa oli koko joulun-
pyhä. Useissa tapauksissa sen
päälle laitettiin myös kynttilä,
joka paloi koko jouluyön. Lei-
pä vietiin takaisin jyväläsiin
"hiiva-nuutina", jolloin joulun-
pyhä katsottiin kokonaisuus-
saan loppuneen. Viljäläsi-
sa se oli keväseen saakka,
josta se tuotiin pöytään vasta
ensimmäisenä kylvöpäivänä, ja
syötiin suuren hirtauden valli-
tessa. Se oli PYHÄ-LEIPÄ, ja
sen syömisellä uskottiin taatta-
van hyvän viljavuosi.

Toisin paikin tätä pyhää lei-
pää annettiin myöskin eläimil-
le, esim lehmille keväällä lai-
tumelle laskettaessa, ja myös-
kin kyntähevosille ensimmäi-
senä kylvöpäivänä.

Ennenakaan levitettiin maa-
seudulla tuvan lattialle joulu-
aaton hämärisä olkia. Ne oli-
vat merkinä siitä, että Jeesus-
lapsi syntyi selmeen, olkien
päälle, koska ihmisten majois-
sa ei hänelle ollut tilaa. Nykyi-
sin tämä tapa on jo meikin un-
hoon jäänyt.

Tuvan pitkälle pöydälle on
levitetty hohtavan valkoinen,
kotikutoinen pellavalina. Kes-
kellä pöytää on syytetty koti-
tekoinen kynttilä, kolmihaarai-
sessa, myöskin kotitekoisessa
kynttilälajassa.

Jouluruuista yleisimmät ovat
riisipuro, kinkku, livekala ja

- jatkuu sivulla 10 -

"The SINGING FLUTE"

by Gurdon S. Worcester

Illustrated by Irene Burns

This is a story of Hilli, a little girl of Finnish descent and her father, a hard-working granite quarrier and his estranged, solitary brother whose flute playing reaches out from the woods to touch and awaken the spirit of happiness and laughter in Hilli, and eventually brings the brothers together again.

It is a touching story and Gurdon Worcester's prose is as simple and beautiful as the singing flute.

The expressive drawings of Irene Burns add greatly to the beauty of the book.

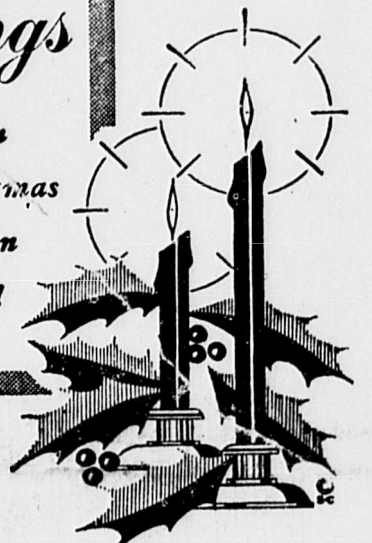
Price \$2.50

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

Season's
Greetings

Let the warm
glow of Christmas
cheer brighten
your holiday!



helen's

381 Main Street
Fitchburg, Mass.



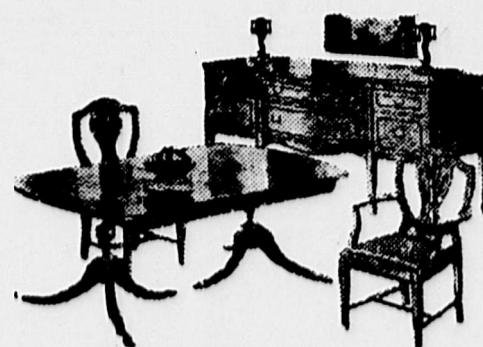
Holiday joy to you and yours!

**FITCHBURG MUTUAL
FIRE INSURANCE CO.**

Tel. DI 5-4341

781 Main Street

FITCHBURG, MASS.



Toivotamme

VIIHTYISÄÄ JOULUA JA
ONNEKASTA UUTTA VUOTTA!

KIDDER & DAVIS

Fitchburgin vahhi
HUONEKALU-LIIKE

Sisustusta — Koristesuunnittelua

692 - 700 MAIN ST.

FITCHBURG, MASS.

Telephone Fitchburg DI 3-7491

- jatkoa sivulta 9 -

mustikkakeitto tahi luumukis-seli. Höyryä on perunoita, lanttulaatikkoa, piirakoita. Eri paikoilla Suomea saattaa lisäksi olla omat paikalliset jouluevankeliumit.

Jouluevankeliumi. Ennenkuin asetutaan juhla-aterille, Isä, tahi mieluummin isoisa, jos sel-läinen vielä elää, noutaa nurk-kahyllyltä paksun raamatun. Pöydässä isä sytyttää kyntti-län joka asetetaan joululeivän päälle ja palaa siinä koko jou-lunpyhä.

Äiti tuo pöytään täysinäisen puu-rovadin.

Perhe istuu, Isä yläpäähän, äiti alapäähän, lapset molemmiin puo-lin pöytää.

Isä lukee jouluevankeliumin, Luuk:aan 2 luv. 10 s. seistästä, muutaman säkeen eteenpäin.

Kuoro lauloi esiripun takana

"Enkeli taivaan lausui näin". Virsi 21, virren jälkeen perhe nou-see pöydästä.

Joulupäivä

Jouluaamuna nousee var-hain. Lähdetään joulukirkkoon. Ajetaan talvisia teitä kulkus-ten kilitessä. Reen perään on levitetty talon kaunein ryyji.

Kirkko on lukemattomin kynttilöin valaistu. Jouluvirsi kaikuu aina yhä juhlavasti.

Kotiin tullessa riehaantuivat nuoret ajamaan kilpaa. Monet hevoset ajetaan uuvuksiin, kyl-jet vaahotosivat ja selkä höyry-si. Kotona vanhat miehet nuh-telivat nuoria mokomasta älyt-tömyydestä.

Sillä aikaa kun toiset ovat kirkossa, toimittavat kotiin jääneet vanhat naiset joulutai-koja karjalle. Sillä tarkoitetaan hyvän lypsönnön luo-mista. Vanha emäntä pilkkoo rukiisen leivän palasiksi. Pala-

set hän laittaa suureen seulaan, menee lävään lyhyt toisessa kädessä, seula kainalossa. Na-vetassa emäntä laskee lyhdyn lattialle, kiertää seulan kanssa kolme kertaa navetan keskellä olevan tolpan, kolme kertaa myötä- ja kolme kertaa vasta-päivään. Sitten hän laskee seu-lan lattialle, ottaa seulasta lei-päpalan, kiertää ensimmäisen lehmän kolmeen kertaan ympä-ri leipäpala kädessä, sanoo: "Heru, Hertta lehmäsiin". Sit-ten leipä annetaan lehmän suu-hun. Sama temppu uusitaan jokaisen lehmän luona.

Mvöskin lampaille annetaan leipää jouluna.

Muuten joulupäivänä viete-tään hiljaiseloa. Ei mennä ky-lille.

Tämä on pääpiirteittäin maa-seudun joulunviettoa. Siihen voi vielä lisätä sen, että van-han tavan mukaan joulurukia

ei korjata pois pöydästä, ne jää-vät siihen yöksi, joskus jopa koko joulunpyhäksi, että "ton-tutkin voivat käydä ruualla milloin haluavat."

Tähän voi sovittaa tonttuleikin: esim. "Tulet sammui, kaikki väki nukkuu."

Kaupungissa joulunvietto eroaa hieman maaseudun jou-lusta. Monet, jotka ovat maalla kasvaneet ja svntvneet, ovat sitä mieltä, että oikea joulu-tunnelma syntyy vain maalla. Siksi matkusteleaankin suurin joukoin maalle. Joulujunat ovat täynnä vielä myöhäisinä iltatunteinakin. Se muistuttaa suu-resti Amerikan kiitospäivän matkustusliikettä.

Kaupungeissakin on siivouk-set suoritettu hyvissä ajoin. Ei enää jouluaattona. Jos lei-votaan, leivotaan joko myö-hään yöllä tai varhain aatto-aamuna. Jo aamusta alkaen vi-riytään joulutunnelmaan. Kuu-si tuodaan sisään joko aamu-päivällä tahi itähamärissä. Monet tehtaajia ja työpaikat ovat kiinni aattona. Ne, jotka ovat käynnissä, sulkevat ovensa jo puolelta päivin. Kaupat sulje-taan n. 3 aikaan iltapäivällä, vain maito- ja leipäkaupat ovat auki klo 5:een.

Vain myöhästyneet lahjojen ostajat kulkevat vielä kaupoi-sa. Yleensä kaikki lahjat ovat jo "pukin kontissa".

Valot haudoilla. Aivan eri-koisen maininnan ansaitsee kynttilöiden vietti haudoilla. Jo iltapäivällä alkavat kynttilät syttyä siellä ja täällä. Ja illan hämärttyessä, kun jo hiljalleen satelee pehmeitä lumihitaleita yötummalta taivaalta, vaeltavat yhä useammat avonaisen kalmiston portista, toiset tul-len, toiset vasta menen.

On unohtumaton elämys seurata miten hiljainen, ääne-tön, ihmisvirta kulkee tumma-na jonona. Kynttilät tuikkivat joka puolella, on vain muuta-mia hautoja joilla kynttilät ei-vät syty, omaiset ovat ehkä kaukana tahi eivät voi muuten tulla.

Monilla haudoilla on useita kynttilöitä, niitä ovat tuoneet sekä omaiset että ystävät. Kynttilät ovat lasisuojuksissa, että tuuli ei niitä sammuta. Jotkut vievät kynttilän lisäksi haudalle seppelienkin tahi kukkakimpun. Illan pimetessä koko hautausmaa on täynnä tuikkivia, lämpimiä liekkejä, jotka kertovat rakkaudesta ja kaipuusta. Pienet, lämpöiset liekit värjyvät talvihenkien valkoista viileyttä vastaan. Kunnes palavat loppuun, kuin vertauskuvana ihmisen sydä-men lämmöstä joka syttyy suu-ressa kaikkeudessa, tuikkii oman aikansa ja jälleen sam-muu suureen tunteettomaan.

Esirippu salin perällä avautuu. Taustalla näkyy valkeita hauta-kumpuja, joilla palaa lasisuojuk-sessa oleva kynttilä.

Isä, äiti ja lapsi tulevat sivulta. Isä, tai äiti, asettaa palavan kynt-tilän haudalle, lapsi laskee hau-dalle kukkaan. Perhe seisoo het-ken hiljaa ja hartaana haudalla. Koko ajan kuuluu hiljaista musiik-kia. Voi myös laulaa, pianissimos-sa jonkun sopivan laulun, esim. "Maa on niin kaunis". Esirippu sulkeutuu. Hyvin vaikuttava koh-taus.

Joulupäivän aamuna levätään pitkään, vain lapset nousevat aikaisin, iloitsemaan lahjois-taan, joista mieluisimmat on otettu sänkyyn viereen, tahi ainakin sängyn viereen. Siinä on pienen lapsukaisen posken vie-rellä karvaista Nallea, nukkea, autoa ja ties mitä. Lattialla voi olla suksia, kelkkoja ja muuta suurempaa esinettä. Ja suksia ja kelkkoja lähdetään jo aamu-päivällä koettelemaan talvisilla hangilla. Ellei olla Helsingissä, jossa saattaa toisinaan olla "musta joulu", lumeton maa.

Tapaninpäivä Mutta sitten tulee Tapanin-päivä, n.s. kolmas joulupäivä. Ja se on oikein reipas kylä-päivä. Ennen vanhaan maalla kysyttiin tupaan tultaessa: "Onko Tapani kotona vai kaadetaanko uuni?"

Nuoret miehet lähtivät puo-lenpäivän aikaan ajelemaan kylä, kysymään "leikitupaa". Tuvan kysyän piti esiintyä remseästi. Kulkuset ja aisakel-lot soivat. Tupaan tullessa riih-taistiin ovi äkkiä auki ja huu-dettiin: "Auki se tie mistä minä kuljen. Pois halot ja-loista".

Sitten tulija alkoi ilman sen enempiä valmisteluja tanssia lattialla. Tanssissaan hän sommitteli tuvan pyyntölaulun. Jos talon isäntä oli nuorempi tai nuuten leikkisä luonteel-taan, ryhtyi hän tanssimaan vastatanssia kysyjälle. Tupa lu-vattiin laulamalla. Luvan jäl-keen pyytäjät tanssi vielä kiit-tostanssin. Vasta tämän jälkeen isäntä ja vieras istuivat ja ter-vehtivät toisiaan. Kuului asi-aan pyytää tällä tavalla tanssi-tupaa. Ellei joku osannut pyyn-tötupaa, häneltä saatettiin tupa-kieltä.



Leikkejä oli monenlaisia. Oli piirileikkejä, tanssia, istuma-leikkejä, arvausleikkejä ym.

Tavallisesti alettiin leikit vastakkaisansseilla. Se muis-tutti hieman tuvanpyyntöans-sia. Sitten leikittiin piiriä, jos-sa laulettiin ja pyörittiin, haet-tiin pari, pari vuorostaan jäi sitten jatkamaan piiriä. Leikit-tiin myös arvausleikkejä, juok-suleikkejä y.m.

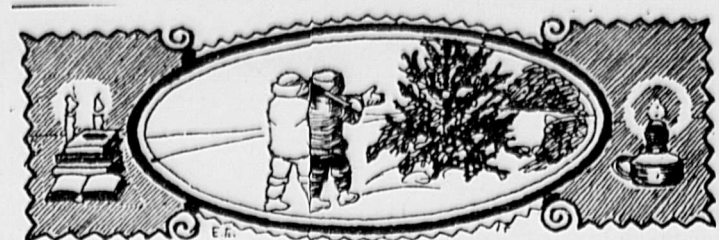
Leikkimistä voitiin jatkaa aamutunneille asti.

Uusivuosi

Seurasi Uusivuosi. Sitä vie-tettiin vain yhtenä päivänä, eli se sattunut lauantaiksi, jol-loin seuraava päivä, sunnuntai, jatkettiin samaa juhlahumua. Uudenvuoden päivää ja loppia-aista, tammikuun 6, nimettiin Pikkupyhiksi.

Uudelle vuodelle oli ominais-

- jatkuu sivulla 11 -



Joulutervehdys!

FITCHBURG PAPER COMPANY

SUBSIDIARY OF LITTON INDUSTRIES

DECOTONE PRODUCTS DIVISION



*Hauskaa Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta*

toivottaa

**Weyerhaeuser
Company**
PAPER DIVISION

Puh. DI 3-3051

FITCHBURG, MASSACHUSETTS



FITCHBURG SPINNERS SALES CORP.

SOLE AGENTS FOR

FITCHBURG YARN COMPANY

WATATIC SPINNING MILLS, INC.

DIVISION OF FITCHBURG YARN CO.

FITCHBURG, MASS.



*Season's
Greetings*

SAFETY FUND NATIONAL BANK

470 Main Street

Fitchburg, Mass.

ta tinanvalanta aattona ja taikojen teko puolivälivälillä. Tinanvalanta saattoi antaa aavistuksen tulevasta tapahtumasta. Jännittävämpää oli kuitenkin keskiyön taikojen teko. Varsinkin nuoret olivat uteliaita tietämään pääsevätkö he jo tämän vuoden aikana naimisiin. Köyhälle miehellekö, vaiko rikkaaseen taloon? Vanhemmat ihmiset tiedustelivat puolestaan vuoden tu-

loa, terveyden tilaa, karjaon-neu y.m.s. Varsin merkittäviä taikapaikkoja olivat kolmen tien risteykset. Sinne mentiin, piirrettiin ympyrä, jonka keskelle asetettiin. Ympyrä oli suojava pahoja henkiä vastaan, sillä niistä oli liikkeellä tänä yönä paljon. Sitten kuunneltiin hiljaa: kolkutus merkitsi ruumisarkun tekoa, kuolemaa. Itku merkitsi murhetta, ruttoa, sotaa, tulipaloa. Usein piirin keskellä oli jalla oli mukanaan uuniluuta, jota heilutelti ilmassa. Se kar-

koitti muka pahat henget. Myös kattojen päällykset, harjat, olivat tärkeitä ja varmoina pidettyjä taikapaikkoja. Sinne voitiin mennä toisenkin kanssa, asettua selät vastakkain katolle, sanaakaan ei saanut sanoa eikä taakseen katsoa.

Loppiaisen Suomessa katsotaan vieläkin joulun loppuvan varsinaisesti vasta Loppiaisena, tammikuun 6 päivänä. Siellä ei puhutakaan vain joulusta, vaan Joulunpyhästä.

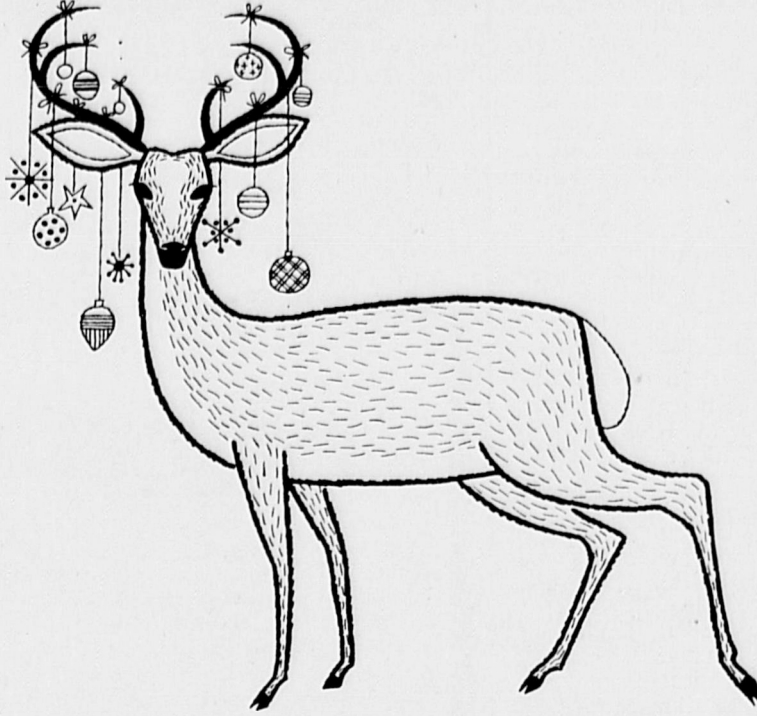
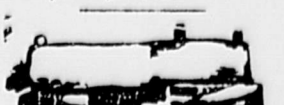
Loppiaisena toistuvat oikeastaan samat leikit ja hilpeys kuin Tapanina ja Uutena vuotena. Mutta arki alkaa jo kurkistella tupaan. Seuraava päivä onkin sitten se **Hiiva-Nuuti**, tammik 7. Päivä on saanut nimensä siitä, että silloin ukot tyhjentelevät jouluksi varaamansa olut-tynnörin. Juovat loppuun olutet. Loppuryypyyhin katsotaan aina tulevan mukaan myöskin pohjasakkaa, hiivaa. Siitä Hiiva-Nuutin nimi.

Hiiva-Nuutina lähdetään kotoon. Joululohjet korjataan pois lattialta. Myös Tuomaan tuoma joululohje. Kylläleipä, joululohje viedään aittaan, jyväläsiin, odottamaan kevättä, jolloin se södään kylvön aikaan juhlapöydä. Hyvän kylvön toivotuksena. Jouluna leipä on siunautunut pöydällä,

henkien läsnäollessa. Hiiva-Nuutiin loppuu joulu. Lasten mielestä se on melkein surujuhla. Ruuat muuttuvat jälleen arkisiksi. Aikuiset aloittavat arkiskareensa. Naiset tuovat rukkinsa tupaan, miehet kirveensä, höylänsä ja puukappaleensa.

"Hyvä Tuomas joulun tuopi, paha Nuuti pois ajaapi."

Lopuksi voidaan laulaa joko yhteisesti tai kuoro. Myöskin jokin laulu sopii sijoittaa.



Merry Christmas

from all of us...



FITCHBURG SAVINGS BANK

MAIN OFFICE, MAIN AND BROAD STREET, UPPER COMMON • CLEGHORN OFFICE, TOM'S FOOD WORLD
JOHN FITCH OFFICE, JOHN FITCH PLAZA • All deposits insured in full under Massachusetts law.

**SUOMALAISIA
SAUNAN
KIUKAITA**



Kuvassa näkyy QS, suomalainen saunan kiuas, jota valmistamme... QS on sana, jota käytämme englankielisessä mainostuksessa puhuessamme suomalaista saunan kiuasta... Käytämme QS-nimitystä, koska sitä lausuttaessa ei-suomalaisen ääntäminen on lähinnä suomalaista kiuas-sanaa... QS kiuksamme on automaattinen, sähköllä lämpiävä, se on tehokas ja taloudellisesti edullinen. Kuluttaa vähän sähköä. Valmistamme myöskin aitosuomalaisen tradition mukaisia - puilla lämpiäviä kiuksia.

Lisätietoja saa:
THE PETERSON CO., 27 Willow Street Fitchburg, Mass.

Toivotamme Raivaajan lukijoille
HYVÄÄ JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

MICRO TOOL CO., INC. THE PETERSON CO., INC.
170 High Street FITCHBURG, MASS. 25 Willow Street

PEACE ON EARTH, GOOD WILL TOWARD MEN

Christmas Greetings

In this holiday season we feel warm gratefulness toward our members, patrons and friends for their loyalty and patronage.

Everyone at UCF wishes you a Merry Christmas and a most Happy New Year.



BOARD OF DIRECTORS

EDWARD PALO, President — Fitchburg
WALTER JOHNSON, Vice-President — Westminster
WILBUR COLTEY, Secretary — North Brookfield
CHARLES KIGEL, Assistant Secretary — Warren, Me.
ELMER RASI — Ashby
CHARLES WYNAUGHT — Greene, Rhode Island
JONAS WESA — Ashburnham
RICHARD JARVI — Townsend
ARNE KATAISTO — Hubbardston
FRANKLIN SHEPHERD — West Townsend
GEORGE SAARI — New Ipswich, N. H.
ARNO J. HANGAS, Treasurer - General Manager

AFFILIATED MEMBERS

Ashburnham Farmers' Cooperative Club
Ashburnham, Mass.
Ashby Farmers' Cooperative Union, Inc.
Ashby, Mass.
Associated Farmers' Cooperative, Inc.
Fitchburg, Mass.
Danielsen Farmers' Association, Inc.
Danielson, Conn.
Fitchburg Farmers' Cooperative Union, Inc.
Fitchburg, Mass.
Farmers' Cooperative Trading Association, Inc.
Hubbardston, Mass.
Knox-Lincoln Farmers' Cooperative, Inc.
Rockland, Maine
Lunenburg Cooperative Farmers' Association
Lunenburg, Mass.
Farmers' Cooperative Trading Association, Inc.
New Ipswich, N. H.
Townsend Farmers' Cooperative Union
Townsend, Mass.
Westminster Farmers' Cooperative Ass'n., Inc.
Westminster, Mass.

EDUCATIONAL COMMITTEE

GARDNER C. NORCROSS, Director
SULO SALMINEN, Chairman — Hubbardston
HOWARD WINTER, Secretary — Westminster
RICHARD JARVI, Board Representative — Townsend
FRANKLIN SHEPHERD, Board Repres. — West Townsend
HAROLD SIMILA — New Ipswich, N. H.
JOHN WILLIAMSON — Fitchburg
VICTOR SALO — Ashburnham
TOIVO RIIKONEN — Lunenburg
CHARLES CORKUM — Fitchburg
JOHN LEMIEUR — Ashby
KENNETH WHITE — Leominster

United Co-operative Farmers, Inc.

ROCKLAND, MAINE

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

DANIELSON, CONNECTICUT

HENKILÖTIEDUSTELU

Suomen San Franciscossa oleva pääkonsultinvirasto, osoite 120 Montgomery Street, Equitable Life Building, San Francisco, California 94104, pyytää tietoja seuraavista henkilöistä:

BERGSTRÖM, Isak, synt. Teerijärvellä 4.8.1856. Saatujen tietojen mukaan kuollut San Franciscossa 1913. Etsitään Suomessa vireillä olevan perintöasian selvittämiseksi.

GUSTAFSSON, Elias, synt. 1886 Suomessa. Viimeinen tunnettu osoite 316 1/2 K Street, Sacramento, California.

INNANMAA, Frans Jalmari Kaarlenpoika, synt. 30.10.1889 Tyrvällä. Tullut USA:han 1907.

JÄRVINEN, Viljo Johannes, synt. 16.4.1890 Viipurissa. Viimeinen tunnettu osoite 725 Hollander Road, Pasadena, California.

LUUKKAALA, Lauri, synt. 7.11.1891 Vesilahdella. Tullut USA:han 1911. Kadonnut 1920. Etsitään perintöasiassa.

MALKAMÄKI, Matti Mikonpoika, synt. 22.5.1879 Ylistarossa. Lienee kuollut 1953. Äidin nimi Serafiija Malkamäki o.s. Ritari.

MARD, Eeli Juhani, synt. 1936. Suomessa asunut Vihannissa.

NEIRO, Aune Judith, synt. 6.11.1907 Vaasassa. Asunut Salt Lake Cityssä, Utah, 1925.

NEIRO, Irja Valma, synt. 2.10.1909 Vaasassa. Edellisen sisar.

PAAVOLA, Esko, synt. 1939. Suomessa asunut Kalajoella.

SALMU, Pentti A. I. synt. 1939. Suomessa asunut Kalajoella.

WARNER, Hilja Maria o.s. Säteri, synt. 11.1.1893 Alastarolla. Viimeinen tunnettu osoite N 626 Perkins, Colfax, Washington.

HINTIKKA, Veli Tapio, synt. 16.8.1944 Helsingissä. Tullut USA:han 1953.

HONKANEN, Erkki Ilmari, synt. 25.8.1944 Mäntyharjulla.

HURME, Seppo Ilmari, synt. 25.8.1944 Viipurissa. Tullut USA:han 1960.

JAKKOLA, Aarne Allan, synt. 26.6.1914 Helsingissä.

JUSELIUS, Veikko Verner, synt. 7.4.1944 Helsingissä.

KARPPINEN, Timo Olavi, synt. 24.12.1944 Helsingissä. Tullut USA:han 1954.

KORPI, Pauli Valter, synt. Ruotsissa 9.8.1944. Tullut USA:han 1954.

NURMINEN, Veikko Juhani, synt. 2.4.1944 Tampereella. Tullut USA:han 1951.

OVASKA, Lasse Juha, synt. 6.7.1944 Helsingissä. Tullut USA:han 1949.

RÖNN, Eddie Allan, synt. 16.10.1944 Helsingissä. Tullut USA:han 1948.

SARIO, Markku Antero, synt. 30.5.1944 Helsingissä. Tullut USA:han 1952.

STEPANOFF, Helge Untamo, synt. 21.5.1944 Laitilassa.

VÄLISALO, Martti Ilmari, synt. 28.2.1944 Seinäjoella.

ARKKO, Erkki Eemil, synt. 1925 Mikkelin maalaiskunnassa.

ARPIAINEN, Helge Olavi, synt. 28.10.1921 Mikkelin maalaiskunnassa. Tullut USA:han 1927.

ARPIAINEN, Otto Aulis, synt. 27.1.1916 Mikkelin maalaiskunnassa. Tullut USA:han 1927.

ARPIAINEN, Sulo Evald, synt. 25.1.1920 Mikkelin maalaiskunnassa. Tullut USA:han 1927.

BEHM, Veikko Olavi, synt. 18.11.1922 Haukivuorella.

HIMOTTU, Otto Albert, synt. 5.4.1908 Kangasniemellä.

HOKKANEN, Mikko, synt. 30.9.1905 Kangasniemellä.

HONKANEN, Vilho, synt. 18.4.1905 Kangasniemellä.

HÄKKINEN, Olavi, synt. 15.9.1905 Kangasniemellä. Tullut USA:han vuoden 1931 jälkeen.

HÄMÄLÄINEN, Reino Adolf, synt. 13.8.1909 Juvalla.

HÄNNINEN, Martti Johannes, synt. 5.11.1913 Mikkelin maalaiskunnassa.

HÄNNINEN (nyk. Kivikoski), Urho Vilho, synt. 1.6.1914 Haukivuorella.

HÄRKÖNEN, Eino Kalervo, synt. 13.7.1910 Puumalassa. Tullut USA:han 1912.

JANHUNEN, Unto Martin, synt. 8.3.1919.

JUNNI, Pentti, synt. 29.12.1927 Raudussa. Tullut USA:han 1957.

JUTILA, Sakari, synt. 18.10.1926 Helsingin pitäjässä. Tullut USA:han 1953.

KELLMAN, Reino Veikko, synt. 26.12.1926.

KUITUNEN, Niilo Olavi, synt. 15.5.1918 Kangasniemellä.

KYLLÖNEN, Jouko, synt. 13.12.1912 Puumalassa. Tullut USA:han 1917.

KÄRKKÄNEN, Toivo Albin, synt. 30.5.1906 Juvalla.

KÄRPÄNEN (nyk. Korby), Erkki, synt. 28.8.1925 Mäntyharjulla. Tullut USA:han noin 1948.

LAHTINEN, Martti Armas, synt. 25.3.1943 Hämeenlinnassa.

LAITINEN, Matti Armas, synt. 8.9.1914 Joroisissa. Tullut USA:han noin 1954.

LAITINEN, Yrjö Matti, synt. 20.2.1921 Kangasniemellä.

LANKINEN, Aarne Johannes, synt. 15.8.1906.

LAPPALAINEN, Heimo Kalevi, synt. 15.12.1930 Ristinasassa. Tullut USA:han 1950.

LAUTIAINEN, Aadi Aleksander, synt. 16.8.1923 Mikkelin maalaiskunnassa. Tullut USA:han 1951.

LEHTOVRTA, Toivo Vilhelm, synt. 21.9.1911.

LEPPÄ, Paavo, synt. 18.2.1907 Mäntyharjulla. Tullut USA:han 1910.

LIUKKONEN, Hugo Valtter, synt. 2.11.1908 Mikkelin maalaiskunnassa.

LUUKONEN, Aate Mikael, synt. 15.4.1907.

MANNINEN, Ilmari Ensio, synt. 12.5.1913 Kangasniemellä. Tullut USA:han noin v. 1954.

MANNINEN, Viljo, synt. 18.3.1912 Kotkassa.

MARTTINEN, Otto Jaakko, synt. 14.7.1917 Kangasniemellä. Tullut USA:han noin 1949.

MARTTINEN, Vilho, synt. 11.2.1921 Kangasniemellä.

MUTTILAINEN, Pauli, synt. 16.3.1906 Juvalla.

NENONEN, Toivo Usko, synt. 23.4.1913.

NENONEN, Viljo Albert, synt. 6.10.1926.

NIRONEN, Viljo Feliks, synt. 31.7.1913 Hirvensalmella.

NÄRVÄNEN, Arvo Ilmari, synt. 16.1.1910. Tullut USA:han 1926.

HÄRVÄNEN, L.

NÄRVÄNEN, Lauri, synt. 23.9.1908. Tullut USA:han 1926.

PAAJANEN, Kaino Feliks, synt. 13.1.1911.

PURHONEN, Edvard Valdemar, synt. 1.3.1908.

PÄRSSINEN, TOIMI Antero, synt. 16.3.1906 Käkisalmissa. Tullut USA:han noin 1936.

PÄRSSINEN, Toimi Antero, synt. 23.3.1933 Mikkeliissä.

REIMAN, Väinö, synt. 7.3.1908 Uusikirkolla.

SALMINEN, Teijo Valfrid, synt. 12.10.1905.

TANTTU, Toivo Evert, synt. 8.9.1911.

TARKIAINEN, Erkki, synt. v. 1909.

TARKIAINEN, Leo Jalmari,

synt. 12.7.1908 Juvalla. Tullut USA:han 1914.

TIIHONEN, Aadi synt. 23.7.1907 Kangasniemellä.

VIINIKAINEN, Toivo, synt. 5.1.1907 Kangasniemellä.

VILJAKAINEN, Jouko Samuli, synt. 8.10.1928 Haukivuorella.

VÄÄNÄNEN, Esko Osmo Juhani, synt. 3.10.1944 Värtsilässä. Tullut USA:han 1948.

YLÖNEN, Eino, synt. 8.11.1908 Kangasniemellä.

YLÖNEN, Oiva Emil, synt. 27.8.1932 Mikkeliissä.

KURKI, Veikko Armas Albin, synt. 8.12.1927 Mikkeliissä.



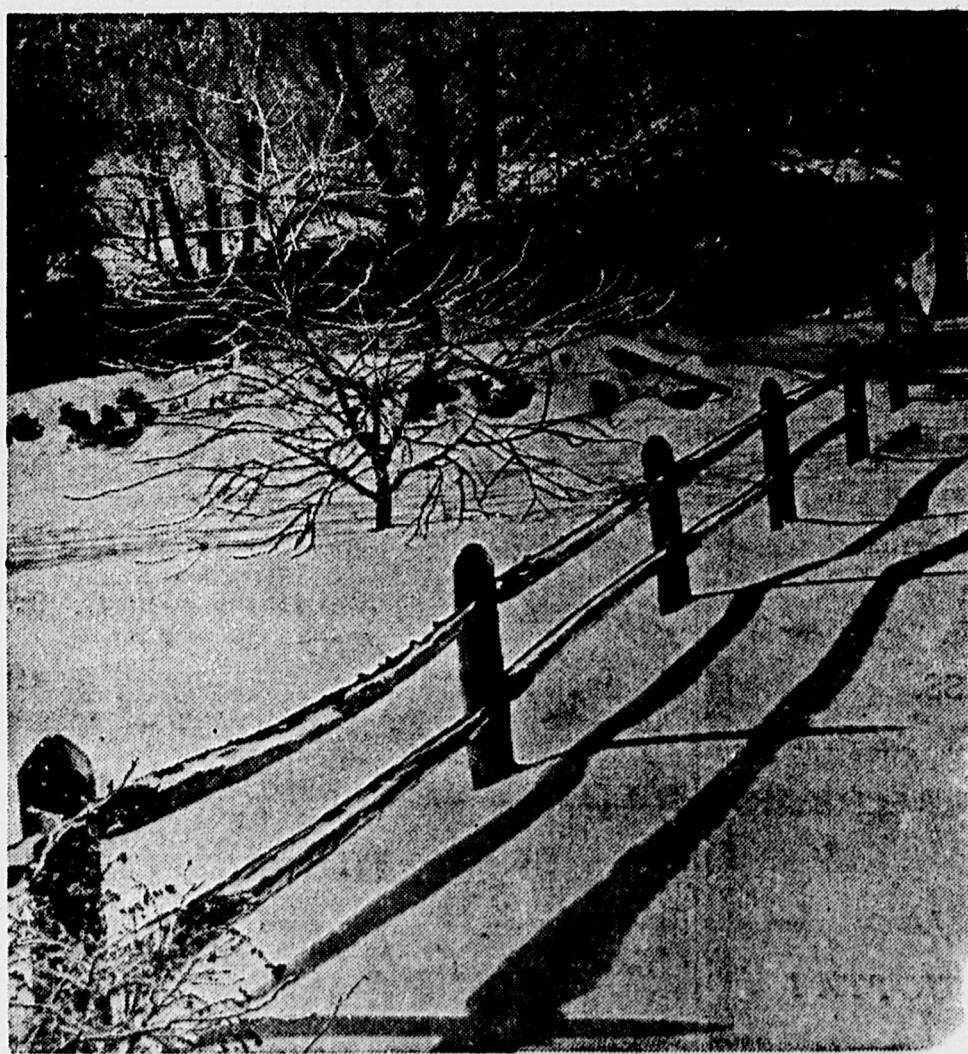
HAUSKAA JOULUA JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA!

HEDSTROM-UNION COMPANY

Manufacturers of

BABY and DOLL CARRIAGES
WHEEL TOYS — CHILDREN'S
FURNITURE — VELOCIPEDES

FITCHBURG, MASSACHUSETTS



Season's

heartiest cheer... and our many thanks for your

patronage and friendship in the past. May the

coming year renew our pleasant association.

WEBBER LUMBER & SUPPLY CO.

FITCHBURG, MASS.



Suurta mielihyvää tunnemme,

kun saamme esittää suomalaisille

heidän oman lehtensä kautta

PARHAAN JOULUTERVEHDYKSEN

— ja —

HYVÄN UUDEN VUODEN TERVEHDYKSEN!

FITCHBURG I.-C. CREDIT UNION

20 Blossom St.

Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 3-3726



Terästäköön JOULUN sanoma kaikkia meitä
edistämään hyvää tahtoa ihmisten keskuudessa,
jotta yleinen rauha saataisiin maailmaan!

SIMONDS SAW AND STEEL CO.

FITCHBURG, MASS.

VERMONT

MT. HOLLY VERMONT

Fiina Nortunen
Mr. ja Mrs. Andrew Taorbacka
Matilda Vaninen
Sally Ojala
Walter ja Elizabeth Nortunen
Walter ja Saima Syria
Elena, Gene, Elma ja Wayne Syria
Tony, Aili, Little Tony ja Cindy Clufo
Selma ja Emil Partanen ja Ulla Lilja Peterson
Katri ja Kalle Kaipman
Anna Koivu
Kerttu ja William Lundgren
Hilma Karvonen
Lillian ja Viljo Kangas

PROCTOR VERMONT

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
toivottavat
MRS. MATTI WANNE JA LAURA
7 Charles St. Proctor, Vt.

Selma ja Oscar Laaksonen
Mrs. Fannie Kallio

Center Rutland, Vt.

Mr. ja Mrs. Niilo Tammi ja Lillian

Rutland, Vt.

Mrs. Siina Munukka
Mr. Nestor Wahlros

Springfield, Vt.

Matti ja Hilja Kivela
Miina Hongisto
Amanda ja John Johnson
Matt Johnson
Jennie ja Fred Koski
Palmer ja Aino Ainsworth ja lapset
Parker Hill
Springfield, Vt.

MAINE

BUCKFIELD MAINE

John Mänty
Hjalmar Salminen
Gerhard Pietilä

CUSHING MAINE

Siiri, Siiri, ja George Erickson
Elin ja Lindell
Swante Laaka

EAST MILLINOCKET, MAINE

Hyvää Joulua
Uno ja Taimi Pasanen

Hyvää Joulua
Charles Lake

FRIENDSHIP MAINE

Matti Anderson

JAY MAINE

Pearl ja Taisto Wuori ja perhe

KINGFIELD MAINE

Mr. ja Mrs. August Wuori
Mr. Toivo Jaakkola
Mr. ja Mrs. Sulo Forsten
Mr. ja Mrs. Onni Forsten ja Preston
Mr. Manu Mäki
Mr. ja Mrs. E. Kankainen
Mr. John Niemi
Mr. ja Mrs. Alfred Pillman
Mr. ja Mrs. Dwight Hall
Victor Wuori

Miss Effie Mäki

NEW PORTLAND MAINE

Olga ja Arvo Lehto

NEW SHARON MAINE

Mr. ja Mrs. Sam Niemi

NORWAY MAINE

Lilian ja Walter Lammi
Elli Johnson
Ida Yleni
Tyyne ja Frank Bjorklund
Laila ja Waino Suomela ja pojat
Iina ja Kusti Alanko
Reeta ja Otto Pääkkönen
John Mäki
Sigrit Bjorklund
Annie Reinold
Betty ja Oiva Hakala
Ida ja August Tuominen
Pauli Tuominen
Edwin Tuominen
Robert Mäki

OWLS HEAD MAINE

Helena ja Uuno Ilvonen

ROCKLAND MAINE

Frank Selo ja perhe
Axel Gronroos ja Sulo Ines Lehto
Aili ja Kusti Nuppula
Jenny ja Emil Rivers
Aili ja Emland Jura ja äiti

Mandi ja Mikko Lofman
Box 302 Korttia ei lähetetä

Hauskaa Joulua
Simo ja Helvi Hämäläinen

SO PARIS MAINE

Esko ja Hanna Heino
Elli Piirainen
Helvi ja Stanley Smith ja Brian Matti Kähkönen
Elsa ja Otto Kilpeläinen
Aili ja Armas Wuori ja lapset
Peter Hakkarainen
Martha Pääkkönen
Iina ja Veikko Jaaranen
Ida ja Eli Wuori
Fanni ja Ilmari Harju-ei kortteja
Helmi ja Hannes Hakala
Elsi ja John Nurmi

Saara ja Kalle Silonen
1 Taylor St. 04281

TEMPLE MAINE

Mr. Victor Hill
Mr. ja Mrs. Richard Blodgett
ja George
Osma ja Otilia Iisalo

UNION MAINE

Lillian ja Alfred Niskala
Aini ja John Brook
Elina ja Anton Michelson ja Paul Tekla Jalonen
Ida Westberg
Aili Matson
Vieno ja Uuno Laiho
Hellen, Celia ja Kalle Lindquist
Hanna ja A. Theodore Olson

THOMASTON MAINE

Sylvi Lampinen

WALDOBORO MAINE

Betty ja Frank Salmi
Helmi ja Oiva Kallinen
Hilda Kajander ja Toivo Mary Kohonen
Saima Pietilä ja äiti
Lydy ja Arthur Autio

WARREN MAINE

Laura ja Jalmar Niskala
RF 2 Box 66A

Elizabeth ja John Keinänen
Josephine ja Lauri Brusila
Laina ja Emil
Martha ja Arthur Mäki

WASHINGTON MAINE

Anna ja Toivo Wilson ja Kauko

WELLS MAINE

Mr. ja Mrs. Victor Olander

WEST PARIS MAINE

Taisto ja Eleanor Koskela
Norman ja Eva Mills
Nestor ja Katie Tamminen
Mrs. Kate McKeen
Antti ja Wilma Niskanen
Mr. Alvar Jarvenpää
Mrs. Hilda Heikkinen
Arthur ja Annie Orell
Toivo ja Edla Tamlander
Kalle ja Hanna Polvinen
Veikko ja Fannie Polvinen ja lapset
Mrs. Esther Kuvaja
Antti ja Mary Heikkinen
Waino ja Elsa Heikkinen
Hugo A. Heikkinen
Ed Koskela

WEST ROCKPORT MAINE

Jenny Laine

Lasten Oma Aapinen

SITA OSTAVAT ISÄT JA
ÄIDIT SEKA ISOISÄT JA
ISOÄIDIT

Tilaa Sinäkin se lapsellesi.
Jos asut Fitchburgissa, käy
ostamassa konttoristamme tai
osuuskaupasta. Siinä on loista-
vasti värityksiä ja lau-
luja ja runoja.

HINTA \$1.50

RAIVAAN
KIRJAKAUPPA

Fitchburg, Mass.

Jouluna sairaalassa

Kirj; Lahja Maria Koskinen

Oli Jouluaatto.
Sairaalan potilaat olivat juuri saaneet Jouluaatto ateriansa. Ne, jotka jakoivat istua, katselivat jouluehjelmaa näköradiosta, istuen oleskelu huoneissa, toiset rullatuoleissa. Oli joku kotia lähtevä sairaanhoitajatar eli heidän apulaisensaakin, jäänätkäselemaan oleskeluhuoneen ovelle. Toiset selailivat välillä jotain jouluvihkoa tuulissaan, ohjelman liissä.

Tällä sairaalan osastolla valittiin hiljaisuus. Jokaisella tuntuu olevan joulutunnelma. Sairaanhoidattaret näyttivät olevan ystävällisempiä, sairastaneet kiitollisempia. Tiedämme, ettei tunnelmaa voi osata. Sen voi saada missä nukkassa maailmaa tahansa, jos sille antaa valtaa.

Oleskeluhuoneen pöydällä oli kaunis liina ja pieni joulukoriste. Kauempana nurkassa seisoi suuri joulukuusi koristeineen. Yksi sairaanhoitajista parakkaa katseli sitä ja käsitteli hellin sormin, järjestäen sen oksilla riippuvia koristeita, samalla hella hellyydellä kun hän käsitteli potilaitaan, aivan kuin kuusellakin olisi ollut tunnelmaa. Sitten hän poistui huoneesta, taaputuen erästä pitkäikäisestä miespotilasta olkapäälle. Miehen ryppyiset kasvot ja harva harmaa tukka, antoivat kasvoillele kärsivän ilmeen, vaikka silmät olivatkin nyt tänä aatto-iltana ihmeellisen kirkkaat.

Toisella osastolla oli ääntä. Siellä oli syntymässä juuri uusi jäsen yhteiskuntaan. Vähän ajan kuluttua hoitajatar tuli työntäen rullapöydällä synnytysosastolta erästä nuorta äitiä huoneeseen. Äiti oli vielä nukuksineen alaisena.

Toiset potilaat huoneessa kääntyivät katsomaan naista kun hänet nostettiin sänkyynsä. He olivat saaneet pienokaisensa nähdä ruoka-aikana. Heidän kasvoillaan lepäsi rauhallinen ilme. Toiset heistä istuivat ja lukivat vihkosia, toiset kuuntelivat joulumusiikkia, sen tulleessa hyvin hiljaisena ja kauniina heidän pikku radioistaan jotka olivat sängyn vieressä pikku pöydällä. Monet heistä olivat synnyttäneet vasta ensimmäisen lapsensa ja olivat jonkunlaisen huumauksen vallassa, tunsivat sen tunteen jonka äitiys antaa, tunsivat jonkunlaista tärkeyttä elämässä, niinkuin elämä olisi nyt täydellisempi ja avoimempi siunatumpi.

Ne taas, jotka olivat jo monia kertoja käyneet tämän läpi, ilakoivat ja melkeimpä tekivät pilkkua toisista, nuoremmista, jotka olivat ensikertaa synnyttäneet.

NAUTTIKAA JOULUN PYHISTÄ!

The Old Mill
RESTAURANT • COCKTAIL LOUNGE
VILLAGE STORE

Delicious Yankee Food in
a Rustic Setting

Serving Continuously every
day, 7:30 a.m. to 10:00 p.m.

Just off Route 2 at Route 2A . . . Westminster, Mass.
Puh. TR 4-5941

AAMIAINEN klo 7:30 ap. — klo 11:30 ap.
PÄIVÄLLINEN klo 11:30 ap. — klo 10:00 ill.
JOULU - "BUFFET" klo 5 ip. — klo 8:45 ill.

SULJETTUNA JOULUPÄIVÄNÄ

HAUSKAA JOULUA kaikille!

Best
wishes
for peace
and joy during
this holiday season
and hope for happiness
and prosperity to you and
yours, in the New Year, from
the people at your Stop & Shop.

STOP & SHOP
SUPER MARKETS

Raivaaja - Lauantaina, joulukuun 19 p., 1964 - Saturday, Dec. 19, 1964 **13

vottamaan joulurauhaa?

Ei - sillä hänellä ei ollut mitään omaa kuin tuo pieni kääri rinnallaan.

Hän ei ollut lahjoittanut puolisolleen tuota kääriä jouluksi, niinkuin nuo toiset äidit. Hän oli lahjoittanut lapsen vain yhteiskunnalle!

Hän painoi suudelmaa vastasyntyneen lapsensa poskelle ja

puristi lastaan lämpimästi rintansa vasten, sillä hän myös rakasti lastaan.

Jostain kuului hiljaista radiomusiikkia ja virren sanoja, kun kuoro lauloi, "Enkeli taivaan lausui näin . . ."

Oli Jouluaatto . . .



HYVÄÄ JOULUA

Raivaajan lukijoille

toivottaa

Fitchburg Council of Cooperatives

joka on muodostettu kaupunkimme huomattujen osuusliikkeiden edustajista:

UNITED CO-OPERATIVE SOCIETY of Fitchburg

WORKERS' CREDIT UNION

UNITED CO-OPERATIVE FARMERS, INC.



Nämä Amerikan suomalaisen pioneeripolven perustamat ja rakentamat osuusliikkeet ovat tehneet kaupunkimme tunnetuksi kautta maan, jopa ulkomailakin Fitchburg tunnetaan kaupunkina jossa on menestyksellisiä osuusliikkeitä.

KATSOESSAMME VUOTEEN 1965

toivomme että osuusliikkeet maassamme kasvavat ja kehittyvät edelleen niin että niistä tulee yhä suurempia ja vaikutusvaltaisempia tekijöitä yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa elämässä, että ne pystyvät yhä paremmin palvelemaan kuluttajien sekä kansan yhteistä hyvää.

Työskennelkäämme tulevana vuotena

Kansanvallan

ja Rauhan vahvistamiseksi



Yksi Massachusettsin valtion suurimpia luottoyhdistyksiä

toivottaa Raivaajan lukijoille

*Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta!*



Tässä osuustoiminnallisessa luottoyhdistyksessä voitte edullisesti säästää rahanne. Maksamme korkeampaa dividendiä mitä pankit yleensä maksavat.

MAKSAMME
nykyään
dividendiä

4¹/₂%

ja viimeiseltä puolelta vuodelta $\frac{1}{4}$ prosenttia lisädividendiä.

Neljänkymmenen kahdeksan menestyksellisen toimintavuoden jälkeen — varamme lähentelee \$9,000,000, joista omat varat ovat yli miljoonan dollaria eli 14 prosenttia jäsentemme talletuksista.

JOHTOKUNTA:

Eino A. Tofferi, presidentti; John Heikkinen, varapresidentti; Sävele Syrjälä, sihteeri; J. Gustav Laakso, rahastonhoitaja; Herbert Ruotsala, apulaisrahastonhoitaja; Erkki Koutonen, Weikko Hill, Lauri Jokinen, Arne E. Oksanen, Fabian Raatikainen, Lauri Rajala, Ahti Wiita, Turo Hallfors, Arno J. Hangas.

HENKILÖKUNTA:

J. Gustav Laakso, Barbara Johnson, Sylvia C. Burnap, Herbert Ruotsala, Sally Megley, Martha Nivala.



Perustettu vuonna 1914.

WORKERS' CREDIT UNION

48 WALLACE AVENUE

FITCHBURG, MASS.